

Бугэдэ арадай сонин

1921 оны
декабрийн
21-нээ гарана

«ҮУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛ СЭСЭГЭЭР МҮНДЭЛБЭЛ»

Аркадий
БАТОМУНКУЕВАЙ
фотоколлаж.

Намарай мориллоог байха уедс,
Намаатай сэсэгүүг гэнтээ дэлгэрбэс,
Наигин сагнай ерэб гэсээг тү?

Сэсэг гэсэнмийн наихан,
Шэлдэг арюухан ургамал,
Сэсэн сэдыхэл бодолов охин гэсээ.

Нургуулишигийн үүдэснүүгээ зэрэгцэр ишгэжбэсэвэ,
Нуралсалай шенэ жэл сэсэгээр мүнгэлбэс,
Сөйтой багшанарийн сэдыхэл ишгэжбэл.

Республикадамнай 600 нургуули Эрдэм мэдэсэн үдэр үүдээ сэлихэ.
Нургуулинуудай байшанда залгалаа баригдаханай удаа үшвээ 425 ухижүүд
нурхад аргатай болохонь.

Улаан-Үдийн 79 нургуули (тэрэ тоогоо нургуули—садууг, интернаадууг,
туналамжын нургуулинууд) нурагшадын сентябрин 1 - дэ хүлээнэ.

Эрдэм мэдэсэн үдэрөөр бүхын үхижүүдье, багшанарын, түрэлхиудын
амаршалая, баглаа сэсэгүүдье барюулая.

Хүн гээшээ нөнчин байдаг,
Хүхийн омогтойшийн ябадаг,
Хүснэгийн хэрэгтээс хүрэдэг.

Үхижүүд—манай наидал,
Үнгээтээ юртэмсийн бодото шэмсэг,
Үе ухаандамнай нүр үнэлэдэ.

Эхийн шамтам ялбарна сарюухан сэсэгүүг,
Эхэл голёхон талын сэсэгүүг,
Энх дэлхийн сэсэгтээ үдэр — мүнгэсээр.
Буян-Дэлгэр СОДНОМОЙ.

Намарайдунда
хүхэгшэн тахя
нарын
2
гарагай 5
ЧЕТВЕРГ
№ 106 (20313)

№ 34(180)

ПЕОНИД ДРАЧЕВСКИЙ - СИБИРИИН ОКРУГОЙ БҮРИН ЭРХЭТЭ ТУПӨӨЛЭГШЭ

Россий Федерациин
Президентын зүгнээ Сибириин
округто бүрин эрхэтэ
түлээлгэшшээр Л.В.Драчевский
томилгдохон байна гэж
үншгэшдэгээдээ.

Үндэр энэ тушаалтан эдэ
үдэриүүдээ манай республикийн
ажабайдалт танилсаба. Нэн
түрүүн Улаан-Үдийн авиазавод
ошожо, шинэлэгчийн шинэ түхээлэй
опгосонуудаар нөнирхоод,
үйлэдэрийдээ түхаламжа
үзүүлэх хүснэгтийн байнанаа
мэдүүлээ. Удааны республика
бальницийн хирэгүүрческа
оньшийн түхээрэлгэнүүдээ
хараж, эмшэдтэй уулзага
үнгэргээ. Мун Сэлэнгийн ЦКК
хүрэж, Байгалаа ямар нүүр
үзүүлэдэг байнаасиен бодото
дээрээнь харба.

Удааны Л.Драчевский Арадай
Хуралд депутадуудтай болоц
мийн истирэлээний үйлээ
хүчэл бэрэлэгшээдээ
үйлэдэрийн эрхилгэшдээ
зүблөө үнгэргээ.

- Регионуудай засагуудта
болои хүтэлбэрийн эмхи
зургаануудта сэхэ хамаадаха,
заабарилха бэшэ, харин
тэдэнэрэй хоорондын холбоо
харилсаас бэхижүүлэх, напамжа,
аурадхалнуудые оруулха
уялгатай байнаа танд
мэдүүлээ, - гэж Л.Драчевский
хэлээ. - Сибириин шухалда
асуудалнуудые федералын
Правительствын урда табиж, тэдэнэрэй
шиидхээсээж байха
ёнотойбди. Танай республикаада
федералын ахамад инспек-
торээр Б.Даниловын томилхояар
аурадхал оруулха хүснэгтийбди.

Буряад Республикин
Президент Леонид Потапов
шухалда эрэлтэнүүдээ бүрин
эрхэтэ түлээлгэшшиг урда
табиад, тэрэ асуудалнуудые
хамтадаа шиндхээсээж байна
Л.Драчевскийдээ мэдүүлээ.

Николай НАМСАРАЕВ.

Таряа хуряалга-2000

УРЬИААР МҮНГЭ АБАХАНЬ

Сентябрь нарын гаражаа үрдэсгүй байхадань, республикийнай
зарим шотагуудта алтан шаргал таряагаа хадажа эхилээ.

Эдэ үдэриүүдээ Бэшүүрэй ба Хяагтын аймагуудай зарим
ажахийнүүд эдэснэгэн талмайнуудые хуряажа захалба. Кабанскын
болови Хориний аймагуудай бүхын ажахийнүүд өдэ хүдэлмэрийнүүдээ
жэгдээрэн ороо.

Таряа хуряалтын хаадаа республикин ажахийнүүдта тохёолдонон
бэрхшээл гэхээ, түлишээ тохондолгиын хэрэгсэнлийнүүд дуталдана.
Нютагуудай захиргаануудай хүтэлбэрилгэшээд бии байгаа бүхын
арга боломжонуудай элсүүлхэнэ гээш.

2000 оний таряа хуряалгадаа банканаа урьиаар мүнгэ зөврийн абаха
хэрэгтэйн агропромышленна комплексдо Правительство туналхадаа.

Эльвира ДАМБАЕВА.

СТРОЯТСЯ МОСТЫ

За короткий срок построены
новый мост через реку Кижинга
под руководством мастера
строительства Дондока
Бадмацыреновича Жамынова.

Также намечается
строительство нового
железобетонного моста через
реку Кодун в сторону Хуртэя.
Сейчас кижингинцы ждут

специальный мостоотряд из г.
Иркутска. На строительстве
моста работают опытные
рабочие - М.Мониев, Т.Борбосев,
С.Чимитов, Ф.Иванов,
А.Захаренко, А.Балданов, а
также группа рабочих из
«Бурятавтодора».

Марина ДАМБАЕВА.

САГАЙ УЛАРИЛ

Августын 31-дээ республика доторнаай бүрхэжэ, сэлмэжэ байхыа.
Саг зуурын бороо, аадар орохо. Баруун ургаанаа секундын 7-12
метр, зарим газартаа 16 метр хүснэгтийгээр нахилха. Үзэртөө
15-20 градус дулаан байх.

Улаан-Үдэ соо байхал саг зуурын бороо, аадар орохо. Секундын
9-14 метр хүснэгтийгээр нахилха. Үзэртөө 17-19 градус дулаан
боглоо.

Сентябрин иэгэндээ республика доторнаай бүрхэг, зарим
шотагуудаар бороотой байхаар хүлээгдэнэ. Зүүн тээхээ секундын
7-12 метр хүснэгтийгээр нахилха. Үзүүнгээ 6-11, үзэртөө 17-22
градус дулаан байх.

«БАЯН ДАА, ТҮРЭЛ НЮТАГНИ»

Россий Федерациин соёлыг габилята
худалдамжийн Степан Доржиевич Очиров
Бартажанай аймагай Баянгол тооцотой, одон жада
Буряд ишнийн редакцида худалдсан памтаргай.
Степан Доржиевичийн гүүрхан дорноо болон
одонжилхолтой, эдэб гарнагтай зохөөлийд хэвлэгэн
гарнагийн гээш. Габилятаа амьдралтада гардийн нийн
миний нүүдэлгээнтэй. Баргажанай эрхим хүбүүн тооцтоо
шотагадаа бага Эх орондоо, баян үрэжэлтэй газараа,
алдар суутай зон тухайгaa үүнэйн бэснэхээ
хүснэгтийн үзүүлэлтэй. Хоёр жээсийн турнада олон
хүхэрлэгийн баримтаа, нийтийнхээдээ түүнчлийн байцаа.
Хяагийн Сибирийн гүүрээндийн соёлыг
худалдамжийн шотагадаа багнанар,
санжайгааны Дамноловатай хамта Степан
Доржиевичийн Очиров «Баян дад, түрэл шотагийн»
Энэ сүргүүлбари сооц газетэ, журналинууд
эрдэмийн, соёлыг худалдамжийн шотагадаа, багнанар,
спортын худалдамжийн зон тухай хөөрөөнүүд, мун
шотаг тухай дуулнууд, юрөөлийгүй бүдүүн тариннууд,
Баянголийн буряадийн уг гарбал, бөөгийн шажан тухай
материалнууд согсолголдоо.

Валерий БУДАЕВ.

ИВАЛГЫН ДАСАНД ХУРАЛNUУД

СЕНТЯБРЬ ҺАРА

Августын 29	Мандал Шива
Августын 31	Нарзай, 5 хаан
Сентябрин 3	Лусад
Сентябрин 6	Отошо, 13 сархаа Ганжур
Сентябрин 7-8	Ганжур
Сентябрин 9-10	Жадамба
Сентябрин 13	Ламчаг Нимбо 9 сархаа
Сентябрин 13	Диваажан 13 сархаа
Сентябрин 16-17	Сундуй
Сентябрин 19	Банзарагша
Сентябрин 23	Заналай 8 пом
Сентябрин 24	Намсарай
Сентябрин 26	Алтан Гэрэл
Сентябрин 27	Мандал Шива
Сентябрин 29	Нарзай
Понедельник,	Нуга-Намша 9 сархаа
пятница бүхэндээ -	

ШАХТЕРНУУД

НАЙДЭРЛЭБ

Заншалтаа ёнор Шахтерой үдэртэ зориулагданан хэмжээс ябуулагчид Түгэжинурхэнэй уурхай тус Саган-Нур нууридаа үргэргэдэб.

Баярхөнолой суглаандээрэ түрүү шахтернууда Хүндэлэлэй грамотанууд, бэлэг сэлэгүүд баруулгадаа. «Шахтерой» үдэр - агууехэд ажлашадай үдэр. Гэдэнэй олонон, гаргаан «хара алтые» республикийн бүх промышленностин, гол хүснэй предприятинууд хэрэглэнэ. Энэ жээ тусээбөө хүснэд аяа угзэгэх хүснэгтийб» - гэжэ нээмэл тухээлэй «Түгэжинурхай» гэнэн бүлгэмэй генеральна директор Николай Малеев хэлээ.

Субботын үдэр спортын зүйлийн ээр мүрүсөөнүүдээс эмхицхэгдээ. Саннаар спортын мастер Эдуард Телешко, спортын мастэртэй кандидат Валерий Шевченко гэгшэд дэлжерлерно мүрүсөөнд түрүү нуурийнудаа эзээлээ.

Эхэнрийүүд сооюю Шулуутайн 1-дэхий (Лена Долгих, Ира Грудинина, Светлана Оисовская), эрэшүүлэй «Шахтер» (Андрей Иванов, Даши Дамдинов, Владимир Тельков) комацанууд пляжи волейболоор түрүүлжээ гарсаа.

Футболоор «Шахтер-1» командаатай тэмсэх командаануудаа одлоогүй.

Любая Шадрина (басагадай дундаа), Женя Тушкаев (хүбүүдэй дундаа), Эдуард Телешко (эрэшүүлэй дундаа) кроссто эгээл түргэнүүд байгаа.

Барилдаагаар мүрүсөөндээ 30 гарын хүн хабаадаа. 70 килограммий шэгнүүртэ Эдуард Сосников, 80 килограммий шэгнүүртэ Эдуард Тонтоев 1-дэхийнүүри эзээлээ. Эгээлхүндэ шэгнүүртэ Байр Шагдаров түрүүлжээ гараа. Абсолютна чемпион болохын түлөө шангатуулдаанд Байр Шагдаров түрүүлжээ, хонин шандаж хүртээн байна.

Борис БАЛДАНОВ.

ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ В КАФЕ-ЗАКУСОЧНЮ

Вот уже три года в поселке Саган-Нур функционирует кафе-закусочная. Открыта она по инициатве генерального директора Түгэжинского угольного разреза Николая Геннадьевича Малеева.

Заведующей здесь работает Татьяна Васильевна Пуляевская. Старшим поваром работает Г.М.Шикунова, ей помогают Н.Ю.Фролова и Н.С.Еремцева. Все сладбы, памятные даты, праздники проводятся в кафе. Надо отметить, что обслуживание здесь на самом высоком уровне.

Все мясомолочные продукты доставляются сюда с подсобного хозяйства угольного разреза. В подсобном хозяйстве содержатся 2600 голов овец, коров и лошадей.

В самой закусочной царит порядок и уют. Столы накрыты разноцветными скатертями, везде цветы, играет музыка. Здесь же стоит телевизор. Цены на блюда в кафе самые что ни на есть приемлемые. Т.В.Пуляевская рассказывает, что приезжие и сами рабочие разреза удивляются столь низким ценам.

Здесь же в кафе встречали Президента нашей республики А.В.Потапова во время его визита в Саган-Нур.

Зоригто САДАЕВ.
Мухор-Шибирский район.

ЗАХААМИНАЙ НУРГУУЛИНУУД ЗАХААЛАА БЭЛЭДХЭЛТЭЙ

Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М.И.Семенов Захааминай аймагаар ябажа ерээ гэж сониной урдахи дугаарт мэдээсээ нэмди. Мүнноо уншагшадай анхаралдаа Захааминай нуралсалай болон эрдэм ухаанай хүдэлмэрилэгшэдэй августын зүблөөннөө тэмдэглэл дурадханабди.

Хадата Захааминай эрдэм нуралсалай хүдэлмэрилэгшэд Буряад орон соогоо олон дүнгүүдээр түрүү нуури эзлэдэг юм. ...Далахай нуурийн спортуудай шэнэ байшанд аймагай хэдээ мүрүсөөнүүд үнгэргэдэхэн байна.

- Нүүлэй жэмийн эзлэдэг аймаг дотор арад зоной хүсөөр 5 спортуудай баригдаа. Ушее хөбрын - Енгирбий ба Борт нуурийн эзлэдэг ашаглалгдаа тушаагдаа юм, - гэжэ Захааминай багшнаарай зүблөөндээ эндхэхэдээ, аймагай захиргаанай түвшээ В.В.Аюшев мэдээсэбэ. - Энэл хугасаада гүрэнэй комисси хүдөөгэй долоон нургуулинуудай байшангуудые ашаглалгдаа тушаахаа шинийн эзлэдэг захаминий ажлыг хийжээ.

Захааминай нургуулинуудай хамнабарии ажажынүүдээ түйлэдэг байна. Иммээ ажажыг бүхэндээ шаахуу эзрэгтэ бодо мал, хонидые, хагайнуудые болон морицье барина.

Арадай барилгануудые эрхилдэг, нургуулинуудай дэргэдээ хамнабарии ажажынүүдээ захаминий ажлыг хийжээ.

Арадай барилгануудые эрхилдэг, нургуулинуудай дэргэдээ хамнабарии ажажынүүдээ захаминий ажлыг хийжээ.

Захааминай нургуулинуудай хамнабарии ажажынүүдээ түйлэдэг байна. Иммээ ажажыг бүхэндээ шаахуу эзрэгтэ бодо мал, хонидые, хагайнуудые болон морицье барина.

Хамнабарии ажажыг эрхилэнэй ашаар үлүү гаранаа худалдаажа, нургуулиингаа нап жасада мунгэ зөөртэй байдаг болонхойби, - гэжэ Михайлловкин дундаа нургуулии директор Г.Д.Данланова мэдээсэнэ. - Адуунаа

найхидай дүй ауршэл найшамаар. М.И.Семеновой, мун.

Арадай Хуралай депутат, Южийн электрическесетийн эндээсээдэй директор Н.М.Зубаревий Харасайн нургуули хүрэхэдээ, хамнабарии ажажыг байбаа. Гэбээшэе республикин парламентын депутатуудаа энэ нургуулииндиректор Ж.Ц.Гармаев хамнабарии ажажыг эмхицхэхээ ажал ябуулхабди гэжэ пайдуулба.

Захааминай нургуулинуудай хамнабарии ажажынүүдээ түйлэдэг байна. Иммээ ажажыг бүхэндээ шаахуу эзрэгтэ бодо мал, хонидые, хагайнуудые болон морицье барина.

Хамнабарии ажажыг эрхилэнэй ашаар үлүү гаранаа худалдаажа, нургуулиингаа нап жасада мунгэ зөөртэй байдаг болонхойби, - гэжэ Михайлловкин дундаа нургуулии директор Г.Д.Данланова мэдээсэнэ. - Адуунаа

найхидай дүй ауршэл найшамаар. М.И.Семеновой, мун.

Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ Захааминай нургуулии парламентын Хүндэлэлэй грамотануудай баруулба.

малнаа гадна бидээ овоощ горитой талмайдыг ургуулдагди.

- Нуралсалай шэнэ жэлдээ аймагай нургуулинуудые бэлдэхээ талаар шийдхэгээгүй олон асуудалнуудаа, - гэжэ айдэхэд тушаахаа хэлэхэдээ, нуралсалай ба эрдэм ухаанай таңагай начаалийн В.М.Бадмаев хэлээ.

- Түбүүн түрүүндээ Закаменск хотын дулаа үзэдэг сетьнүүдээ явварьнаадаа болбон аюултай холбоотой олон асуудалнуудые шийдхээбди.

«Литетщик» акционериэ бүлгэмэй генеральна директор А.И.Жаркойн үгэх хэлэгчээс эндэхээ нургуулинуудаа мэргэжээлэх-техническэ нуралсал сагай эрэлтэдээ харюусанай гэжэ эрлэб.

- Нургуулинуудаа сэх олоор паймаалагшадые, хилээмэ барихаа мэргэжэлтэдээ бэлдээнэ. Мүнөө Закаменск хотын промышленшияа предприятинуудаа бульдозеристинүүд, гагнууршад, техническэ шэгэлэгтэй бусад мэргэжэлтэдээ сэх хэргэлэгчээ. Гадна бухгалтериууд болон гоо бүридэхэл хэхэ бусад худэлмэрилэгшэддүтэлдээ.

- Аймагай нургуулинуудаа технологическая дисципли-

нэнүүдэе үзэлгэ анхаралдаа башье, нурагчадай сэдхээ патриотизмын мэдэрээ хийжээ, тэдэнис оюун ухааны талаархумүүжүүлэх хэрэгжээ болихаар хандуулдагдаа, - гэжэ зүблөөндээ үгэх хэлэхэдээ, М.И.Семенов томдэглээ. Энэ бүгээд аялхарлаа ашанууд, харуултуулж хүгээдэй, паркомантуудай хувьсаталын буса ябадалнууд олошорхийшүүлдэгээ.

М.И.Семенов нүүлэй нургуулинуудаа ороной Федеральны Суглаанай Федерации Советийн Арадай Хуралда ябуулдажаа байнаа ажал худэлмэрийн дэлгэрэнгүйгээр тогтоо Ресиубликин болон аймагуудын бүхы шатын депутадуудаа хоорондо холбоо барисаатайгаар, шийтийн эмхицнүүдээ болон нэгээлүүдийн түйлэжжадаа үргээврүүтүүгээндээ түйлэжжэн тэрэндээ уряа зүблөөн хабаадагшад халуунаар дэжээн байна.

Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ Захааминай нургуулии парламентын Хүндэлэлэй грамотануудай баруулба.

В.БАДМАЕВ.

Буряад Республикин Президентын Зарлиг

ЭРДЭМ НУРАЛСАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Эрдэм нуралсалай хэрэгжээ олон жэлдээ үнён шударгыгаар худэлмэрийн энэийн түлэв Буряад Республикин Хүндэлэлэй грамотаар шаагчаа:

БАТАЛОВА Эльвира Жановна - Улаан-Үдэ хотын санаторийн байшигай директорийн орлогши;

БЕЛИКОВА Нина Мироновна - Прибайкалийн районий Ильинкин дундаа нургуулии багша;

БОРОХИТОВА Лайжа-Ханда Жимбеевна - Хожонгын аймагай Ордой-Адагай дундаа нургуулии багша;

БУДАЕВА Галина Федоровна - Загарайн районий Загарайн дундаа нургуулии багша;

БЫМБЫРОЛОВА Цырен-Дулма Сандаановна - Яруунай аймагай Парнатын 1-дэхидээ нургуулии багша;

ЗАВОЕВА Алина Абасеевна - Каадинский районий Шигаевско дундаа нургуулии багша;

ПОДШИВАЛОВА Галина Ивановна - Сээлэгийн орлогши;

СИМУХИНА Федосья Калиновна - Мухар-Шэээрийн аймагай захиргаанай эрдэм нуралсалай таңагай шийдхээгээсээдээ;

ТАЗЕТИНОВА Лиана Иппокентьевна - Хягтны аймагай Унгэрхийн аудлаа нургуулии багша;

ЦЫБИКОВА Татьяна Дашицыреновна - Зээлийн аймагай Доодо-Ушоотэйн аудлаа нургуулии багша;

ЦЫБИКОВА Татьяна Дашицыреновна - Зээлийн аймагай Доодо-Ушоотэйн аудлаа нургуулии багша;

ДАШИНИМЛЕВА Дыжидма

На конкурс «Вершина мудрости-2000»

«ОН ЯРКИЙ, МУЖЕСТВЕННЫЙ, МОЩНЫЙ, ЖЕСТКИЙ...»

Имя Васильева Б.Н. широко известно прежде всего, как замечательного танцовщика не только в Бурятии, но и далеко за ее пределами. И я в молодые годы, будучи студентом Ленинградского (Санкт-Петербургского) университета, посещая спектакли Мариинского театра, стал большим любителем оперного и балетного искусства. Танец Васильева Б.Н. привлек меня своим искрящимся огненным темпераментом, богатой, неповторимой актерской индивидуальностью и той галереей ярких, впечатляющих образов, созданных в балетных спектаклях на сцене Бурятского Академического театра оперы и балета. А роль у Б.Васильева было множество, это: Нурали, Черный Вихрь, Северянин, Харазумай, Эспада, Хулиган, Тореро, Ротбарит, Абдерахман и т.д. Большое впечатление произвил на меня Б.Васильев в кубинском танце, где во всей красе проявлялся искрометный, зажигательный темперамент прекрасного танцора. Пошептусь, что писали театральные критики, в частности, об артисте балета Бакалине Васильеве. Например, Томская газета «Красное Знамя» о балетном спектакле «Красавица Ангара» писала: «Один из самых запоминающихся образов балета - Черных Вихрь в талантливом исполнении заслуженного артиста Бур.АССР Б.Васильева». А вот строки из рецензии на спектакль «Кармен-сюита» театрального критика Цейтлина: «Актер высокой

профессиональной культуры Б.Васильев является собой пример исполнителя, умеющего органично сочетать технику танца с яркой эмоциональной возбудимостью». Приведем еще одну рецензию кандидата искусствоведения Л.Нагаевой из Краснодара на балет «Легенда о любви»: «Б.Васильев в роли Визиря покоряет внутренней эмоциональностью наполненностью, содержательностью позы, жеста, сообщая танцу действительно-образное начало». Томская газета «Красное Знамя» писала, что «бурятский балет сумел исполнить половецкие пляски с настоящим мастерством и блеском». На мой взгляд, народный артист РБ Бакалин Васильев - это художник, всегда находящийся в состоянии высшего вдохновения. Его балетное искусство выражает необыкновенно богатый его внутренний и духовный мир. Творчество Бакалина Васильева - это море экспрессии и океан страсти, заключивший в себе неукротимый темперамент, выраженный его большим актерским мастерством. Примечательно то, что Васильев Б.Н., являясь известным танцором, имея огромный опыт в балетном искусстве, много лет плодотворно работал педагогом в Бурятском хореографическом училище и в Академии культуры и искусства (БСГАКИ). Его ученики - это первые выпускники (1967г.) по классическому и характерному танцам, впоследствии ставшими известными мастерами бурятского балета. Это народные артисты РФ Б.Ганженко,

Ю.Муруев, Е.Самбуева, заслуженный артист РФ А.Павленко и др. Вот как прекрасно отзывается о своем педагоге Васильеве Б.Н. его ученик з.а. РФ А.Павленко в Курганской газете «Молодой

ленинец»: «В этом театре работает и мой учитель Бакалин Николаевич Васильев, человек, которому я обязан тем, что танцую такие сложные и интересные партии». Выпускники последних годов у Б.Н.Васильева, это: народные артисты РБ Б.Андреев, Г.Батурина, заслуженные артисты РБ А.Петрова, Л.Иванова, Е.Кутохиева, З.Хусаев, С.Сандаков, А.Ремешевский, М.Лубсанова, В.Кожевников, солисты ансамбля «Байкал» - заслуженные артисты РБ Л.Субанова, М.Цыренпилов и многие другие. В 1978 году из Академии культуры и искусства у Б.Н.Васильева выпускались з.р.к. РБ Б.Мангутханова - руководитель ансамбля «Вдохновение», з.р.к.РБ

Т.Вампилова - руководитель ансамбля «Селенга» и педагог культуры просветучилища, Н.Дугар - Жабон - преподаватель БСГАКИ, а также А.Хабитуев - руководитель ансамбля

«Байкальские волны», главный балетмейстер ансамбля «Байкал» А.Зиберт, зав. кафедрой хореографии БСГАКИ Д.Дугаржапов, педагог БСГАКИ Э.Чернова, педагог хореографического училища, з.р.к.РБ Н.Абыкова и др. Многие ученики Б.Н.Васильева работают в других городах и за рубежом. В данное время молодые артисты балета, недавние выпускники Васильева Б.Н. по классическому танцу Николаев М. и Рыбаков И. являются ведущими солистами балета. В 1985-86г.г. Васильев Б.Н. по проправительству Министерства культуры СССР работал за рубежом, как советский специалист в Монгольском музыкально-хореографическом училище. Васильев Б.Н. внес огромный вклад в профессиональное и народное искусство Республики Бурятия, воспитал целую плеяду артистов балета, ансамбля «Байкал», театра танца «Багма Сэсэг», рукоходи телевидения художественных коллективов, педагогов и балетмейстеров. В настоящее время Васильев Б.Н. работает в театре оперы и балета в качестве педагога-репетитора балета и помощником режиссера.

О народном артисте РБ Бакалине Васильеве сложилось устойчивое мнение в кругу его коллег, театраторов и зрителей как об исключительно талантливом артисте, педагоге и чрезвычайно работоспособном, энергичном,

которым высокопрофессиональном специалистом. Имя Васильева Б.Н. как великого артиста и замечательного педагога занесено в мировую энциклопедию «БАЛЕТ».

В связи с этим приходится только сожалеть о том, что его огромный, весомый вклад, бурятское балетное и народное танцевальное искусство до сих пор остается в полной мере не оценены нашим правительством. Между тем имя Васильева Б.Н. пользуется громадным авторитетом среди деятелей культуры и общественности республики. Думается, что в этот юбилейный год театра наконец-то восторжествует справедливость и будет достойно оценен огромный вклад талантливого артиста и педагога Васильева Б.Н. отмечен правительством с присвоением ему российского звания. Заканчиваю статью стихами поэта Есугея Сындуева, посвященные творчеству Бакалина Васильева:

...Гаванец смуглый, он в кубинском танце -
Когда танцует, кровь его кипит.
Испанцем признают его испанец
Когда по сцене в танце он летит.
А в «Озере», что написал Чайковский,
У нас его никто не превзошел -
Он яркий, мужественный,
мощный, жесткий -
Орел Васильев Бакалин,
Орел!

Улзы-Жартгал ДОНДУКОВ, доктор филологических наук, заслуженный деятель науки Российской Федерации, профессор БГУ.

компьютер, башня
нуралсалай хэрэгсэнүүд хэр гээшэб?

-Өөхөдлийн хүсөөр бүхүү дутуу дундажа бүридхэхэг гэж оролдодогбди. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэжэлжакхынгаа шаар нургуулидаа автобус аваа һэмди. Компьютернаа класстайбди, ном нудар дуталдадаггүй. Баша хэрэгсэнүүд бага сагахуудийн.

-Училиши АУУРГЭЭН оюутадтай саашаа ажад хүдэлмэрээр хангагдана гээшгүй?

-Жэл бүхэндээ 3-4 нурагшадтай хүдээ ажахын академийн оюутад болодог. Зарим хүбүүд сөрөгийн албандаа бишдог, бэшэн иштэг иштэг руугаа бусадаг ааб даа.

-Найн даа. Ц.НАДЦАЛОВА

ХЭР БЭЛЭН ГЭЭШЭБ?

Тээмэндээ техническ мэргжлэлтэй бэлэдээг тусхай дундаа нургуулинуудай түлөөлэгшээ, багшанар Улаан-Үдэ хотын 12-дохи худалдаа наймаанай лицейээ (торгово-коммерческий) сүлгаржа, шэнэ нуралсалай жэлээ хэр бэлэн гээшэбиди, ямар дутуу дунганууд бии гээшб гээн асуудалнуудаар зүблөө үнгэргээ.

Хүгэлэлтэдээ арга шадалаараа туналайлгэж уралдан байна.

Удааны 12-дохи лицейн байраа байдалтай, ажал хэрэгтэй танилсалгын экспкурси эмхидхэгдээ. Үнгэрэгшэжэлэй туршада шалгархай багшанарта, ажалшадта нэрээ зэргэлтуулагдажа, Хүндэлэлэй грамотанууд үтгээж, бэлэгүүд барюулагдаа. Саашадаа ажабайдалай, мүнгэн салингай энэ тэрэ асуудалнуудаар нургуулинуудай түлөөлэгшэнэр элихэллинуудын хэхэн байха юм.

Энэ зүблөөндээ республикийн шалгархай тусхай дундаа нургуулинууд хбаадаа гэжэ үшээ дахин тэмдэглээ. Ярууны Нархага

хуурийнай 31-дхи мэргжэлэй училищин түлөөлэгшээ Э.М. Галсандорж и стай уулзажа, ажалаарын бопирхообди.

-Эдуард Максимович, училишиингаа байдал, эрхилжэ ябаян ажал тухайгаа хөөрэжэ үгйт:

-Манай училищи хадаа хүдөө ажахын ажал эрхилхээ мэргжлэлтэй бэлэдээг гээшээ. Хамта 250 шоутадтайбди. Яруунаа, Багдариннаа, Шэтийн областъюу ерэжэ нурадаг. 18 мастернууд, 17 багшанардай дүршэл олгуулж, саашанхи харгыгаа шалэхэ хэрэгтэйн тува хүргээг.

Эдэмийн бултаа олон жэлэй стажтай ажалшад.

Бидээ өөхдлийн мал бариха газартайбди. Тэцдээ 104 толгой эбрээ бодо мал барицагбди. Амаралтын болон ажалай лагерь (АТО) эмхидхээж, 80 гаралт нурагшанарнай хартаабха, капуста, свекло, морхооб ургуулжа зунаадаг. Мүнөө үбүү хуряалгын хана дүүрэхэд дүтэлжэ байна.

-Нурагшанартаа түлбэри түлэнэ гээшгүй?

-Түлбэри түлэдэггүйбди. Практика гараландаа тоологдоно, харин эдээ хоолын минигээ юм ааб даа.

-Нуралсалай дээшэлүүлхийн хэрэгтэй ямар ябуулаа хэнэ гээшбэта? Ном нудар,

Угсн агтай - хүбүүдийн:
Шойжамса, Цырен-Доржо.
Шойжамса - лама хүн,
Цырендоржо - хүбүүдийн:
Бато, Цырен - хүбүүдийн:
Чингис, Борис, Батууха;
Чингисий хүбүүн -
Баясхалан, Борис хүбүүн:
Баясхалан, Борис хүбүүн:
Батууха - лама зиндаатай.

Шагдаржабай хүбүүн -
Сережа, Вова
Зарбатан: турбан хүбүүдтэй
- Налтанай, Борбо. Даза.
Налтанай хүбүүн Порхо
(Лопил), Порхын хүбүүн Буда
(Барагтай)

Барагтай хүбүүдийн:
Цыренжаб, Даши; Дашин хүбүүн:
Володя; Володин хүбүүн:

эзэлжэ, үрэхээ тараан, аарса
ба сагаан эдээ, мяха, тоноо-
роо, мэхэр гэшэгэнээгээрээ,
шамарна, жэмэсүүдээрээ хоол
хэжэ, ара, шүрмэх, пооноороо
хубсанах хунар оёж ажануугаад
нэп хэ.

Сөөхэр айл болоод, б
хүбүүтэй болонон юм:
Ноошон, Нима, Баанти, Нариг,

УТААТЫН ТУХЭ ДОМОГ

Норбо хүбүүниш Аюша,
Аюшын хүбүүн улаан Андрей (Санаагада).

Шанграб - хүбүүниш - Майдага Ринчин, намагчий.

Тараг - хүбүүдийн: Лошон, Ошор.

Лошоной хүбүүд: Самья, Лубсан, Добдои, Шарлай.

Самьяагай хүбүүн Нима.

Лубсан хүбүүг үгэ.

Добдоой хүбүүд - Анатолий, Александэр, Бабаасан, Сергей.

Шарлай (Закаменскда), хүбүүдийн Байкал (үгэ), Саша.

Ошор - хүбүүниш Аюрзана - лама хүн.

Рампил - хүбүүниш Самбуу, Самбуурай хүбүүн Базарсада үгэ.

Магнаари, хүбүүниш Рабдан, Рабданай хүбүүн Дамдин - дайцаа ошоод үгэ.

Микитын хүбүүн Табдайтан - хүбүүдийн: Танха, Онгоодой (Соном), Доржо (Гулдамай), Согто, Буда.

Танха - хүбүүдийн: Мархаа, Гонгор, Ендои, Бадмажаб, Доржо.

Мархаа - хүбүүниш Санжай (Закаменскда).

Ендои - хүбүүдийн Лубсан, Шагдаржаб, Содбо. Лубсанай хүбүүн Коля, Колиний хүбүүд - Иван, Толя, Лубсан, Баатар;

Шагдаржаб хүбүүг үгэ; Содбо - Финскэ дайцаа ошоод үгэ.

Соном (Онгоодой) - хүбүүниш Шарма (Доржо, Шармын хүбүүн Бадмажаб - Далахайда үргэгэдэхэн, Бадмажабай хүбүүн Бимба, Бимбын хүбүүд - Эрдэм, Баатар, Бэлгитэ; Жабаа - Бальжан, Мягмар (Монголдо).

Жабай хүбүүдийн - Дабаа (Закаменскда).

Доржо (Гулдамай) - хүбүүниш Базар (хубараг, дархан), хүбүүниш Гончик - үгэ, хүбүүниш - Пүрбэ (дайцаа үгэ).

Согто (хэрэхэ зүүнэ) - хүбүүниш Васька (Түүхэндэ).

Буда - хүбүүниш Убаша, Убашын хүбүүн Шара лама - үгэ.

Табдайн Танхын хүбүүн Гонгортон - хүбүүдийн: Лубсан, Бадмаалай, Шагдаржаб.

Лубсанай хүбүүд Коля, Анатолий, Борис, Колиний хүбүүн Лубсан, Анатолиин хүбүүд - Андрей, Алик, Артем;

Борисий хүбүүд - Бадмажаб, Зоригто.

Бадмаалай - дайцаа ошоод үгэ.

Александра
САХАРОВСКАЯГАЙ
зураг

Саша, Сережа; Цыренжабай хүбүүн - Павел, Анатолий (Цахирта).

Борбоой хүбүүн Жанчиб; Жанчибай хүбүүд Дарма, Ринчили (Монголдо), Дармын хүбүүн - Нима - дайцаа үгэ.

Зарбатанай хүбүүн - Дэвэн хүбүүн Дампил, Дампилай хүбүүн Бальжан, Бальжанай хүбүүд Николай, Андрей, Кузьма; Николайн хүбүүн - Алдар, Найдан, Федор;

Алдарий хүбүүг үгэ. Кузьма - хүбүүдийн: Эрдэм, Ардан, Аюр.

Налтаанай хүбүүн Цэбээн, Цэбээнэй хүбүүн Оосхо - хүбүүн үгэ, долоон басагатай байцаа, басаганай хүбүүн Доржо, Доржын хүбүүн Леонид (Улаан-Үдээдэ).

...нэрдэгта хасагай шулуун дорноо урдажа гаранаан Оронгодойн горхон доошоо мэлмэрэн урдахадаа, олон жалга жамануудай эхинээ ерэхэн горхонуудтай уулзажа, нариихан гол руугаа годирон, сэбэр ухаа долгитуулан, Сэхир голдо шудхана.

Оронгодой... Нариншаг гол. Үзэсхэлэнтэй гоё байгаалтай энэ голын тойроод, ой модоор хушагдаан хаданууд нахуултай. Олон жалгануудтай, үбэр майла газартан - үхэр хонид нүрэглэн бэлшээж, сэбэр наихан ухаарнь ундалжа, тобир тарганууд ябадаг. Ой тайгаарнь олон янзын үнэтэ агууд: булган, хэрмэн, нолонго, шэлүүхэн, зээгэн. Аи гүрөөлшье дүүрэн ааб даа!

Манай нютагта бурхан шажанай дэлгэрхэхээ урид обоо уулаяа бөөгөөр тахидаг заншалтай байцаа юм. Оронгодой гол соо хоёр ехэ обоонууд бии: Бэлшэргээ - Баян Жаргалай, Хэнзэхэндэ - Даши Модоний. Эдээ обоо уулануудаа мүнөөшье хабар-иажар-намарай сагуудта шэнин 3-6-9-дэ тахидаг, ехэ тайлагаа болодог.

Сэлуюн сагта түрэхэн Бодойн дүү хүбүүн Соохэр гэдэг. Оронгодойн талын

Дэмбэрэн, Шираб. Эдээ хүбүүдэйн Утаатын Оронгодой соо эхи табигшад - Баанти ба нариг хоёр болонд. Сөөхэрэй хүбүүн Баанти 2 хүбүүтэй болонон юм - Дайсан, Сада гэдэгүүд.

Баантийн хүбүүн Дайсанайтай аймаг

Дайсан гурбан хүбүүдтэй байцаа: Доржо, Базар, Замбал. Доржын хүбүүн Тобоон, Тобооной хүбүүд - Санжай, Пыл. Санжайийн хүбүүн Юра, Юрын хүбүүн Гена; Пыл дүрбэн хүбүүдтэй - Борис, Алеши, Роман, Даши-Нима. Борисий хүбүүд: Булад, Алдар, Чингис; Алеши - хүбүүгүй; Романай хүбүүд - Жаргал, Батууха, Баирка, Буюнто, Бэлгитэ. Тобоон гурбан басагатай - Долгор, Соли, Шарлүү.

Дайсанай хүбүүн Базартан. Базарай хүбүүн Эрдэнэ. Ардан, Аюр.

Налтаанай хүбүүн Цэбээн, Цэбээнэй хүбүүн Оосхо - хүбүүн үгэ, долоон басагатай байцаа, басаганай хүбүүн Доржо, Доржын хүбүүн Леонид (Улаан-Үдээдэ).

...нэрдэгта хасагай шулуун дорноо урдажа гаранаан Оронгодойн горхон доошоо мэлмэрэн урдахадаа, олон жалга жамануудай эхинээ ерэхэн горхонуудтай уулзажа, нариихан гол руугаа годирон, сэбэр ухаа долгитуулан, Сэхир голдо шудхана.

Оронгодой... Нариншаг гол. Үзэсхэлэнтэй гоё байгаалтай энэ голын тойроод, ой модоор хушагдаан хаданууд нахуултай. Олон жалгануудтай, үбэр майла газартан - үхэр хонид нүрэглэн бэлшээж, сэбэр наихан ухаарнь ундалжа, тобир тарганууд ябадаг. Ой тайгаарнь олон янзын үнэтэ агууд: булган, хэрмэн, нолонго, шэлүүхэн, зээгэн. Аи гүрөөлшье дүүрэн ааб даа!

Манай нютагта бурхан шажанай дэлгэрхэхээ урид обоо уулаяа бөөгөөр тахидаг заншалтай байцаа юм. Оронгодой гол соо хоёр ехэ обоонууд бии: Бэлшэргээ - Баян Жаргалай, Хэнзэхэндэ - Даши Модоний. Эдээ обоо уулануудаа мүнөөшье хабар-иажар-намарай сагуудта шэнин 3-6-9-дэ тахидаг, ехэ тайлагаа болодог.

Сэлуюн сагта түрэхэн Бодойн дүү хүбүүн Соохэр гэдэг. Оронгодойн талын

Доржын хүбүүн Жанчиб; Жанчибай хүбүүд - Анатолий, Байрак, Пүрбэ, Шагдар.

Гармын хүбүүд: Борис, Хандажаб, Володя. Борисий хүбүүн - Саян, Бэлгитэ. Хандажабай хүбүүд - Гарма, Игорь. Володя хүбүүг үгэ.

Жамьяний хүбүүн Валера, Валериин хүбүүн Арсалан.

Пүрбэ хүбүүг үгэ. Шагдар - хүбүүдийн Саша, Вадим. Сашын хүбүүн Валерий, Вадимий хүбүүн Доржо.

Дайсанай хүбүүн Замбал. Замбалай хүбүүн Дүүшэ Жамса - хүбүүг үгэ.

Сөөхэрэй хүбүүн Баантийн Садын аймаг:

Сада табан хүбүүдтэй: Ваачик, Жабаа, Жанчиб, Содбо. Юндээ.

Ванчик гурбан хүбүүдтэй: Нима, Доржо, Бальжинима (үгэ). Нимын хүбүүн Людвиг, Людвиг хүбүүг үгэ; Доржын хүбүүн - Валера (үгэ).

Жабаа - хүбүүг үгэ.

Жанчиб - хүбүүдийн Гена, Генын хүбүүд - Анатолий, Байрак, Пүрбэ, Шагдар.

Юндээ - хүбүүдийн Айваа,

Айваагай хүбүүд - Бабуу, Даши.

Бабуугай хүбүүд - Володя, Витя.

Даша - хүбүүгүй.

Садын бага хүбүүн Бабуу нэгэ

хүбүүдтэй - намажаб (Санаагада).

М.ДАШЕЕВ,

Утаатын дунда

нургуулийн багша.

Батажаргал

ШАГДАРОВ

ЗУНАЙ САГАЙ ҮЗЭГДЭЛНҮҮДНЭЭ

1. Тулюурхан хүбүүхэн бухал шэрэжэ,
Тоогоо мэдэхэгүй бургааны мэрэжэ,
Томо нүүрин багсаа авадаг,
Тоосоо хэжэ хүлээ олодог -
Хашартай шэнги нэн гэрэ
үедээ
Хатуужал абаабди энэ
бэедээ.

2. Бүрүүлэртэ зуңдаа бодхоод,
Борьбиний арлан шархи
үмэдхөөд,
Бага, ехэгүй булта гаранхай,
Булад хажуур гартаа
баринхай -
Бүдүүн зонаар хамта
ябанамди,
Бүхэлийн наанай хэшээл
абанамди.

3. Үйнэн түйсн хабхагиэжэ,
Үбдэгхэндэе бүхээр
хабшаад -
Үрмэ тоноо гамиан эдижэ,
Үзтэвэрээ зэрэг хашаад,
Сайлаажа үүхэн үемий
гайхал,
Сагай эрьесян эхин
байгаал.

4. Үбгэд зоной шодээ хэрхэ,
Үүлэн, тэнгэриний шарай
харха,
Үхибүүд манай жаргал
эрэхэ,
Үхеэ бороо гоожо орохо -
Үлүү жаргал үгүй нэн даа,
Энээнинел хүлээндээ даа.

ЮНЭНЭЙ ХАЖУУР

Панаанай хомхой энэ
жэшээ
Нарынгай хажуурни
юнэнэй.
Пэжэрхэ сабшаха бэлэн
бэшиэ,
Пабанаад хэсүүхэн
хүлнэнэй.

Малаа тэжээхэ, ама
тохдоохо -
Маша сэсэн арадай үгэл.

Маряагаа гээжэ иногоо
гардаха -
Мүнөө сагта хэнэлтэ
мэтэл.

Тийгээбэ ябашиве үсэд
хэжэржэ,
Тохом тохомоор иногоо
хэхэн

Эртэ урда сагхаа хойши
элисэг хулинсагаймцай маа-
наадгаа дамжуулж асархан
жэшээтийн тайхан ён запшал-
нууд олохон байха. Тэдээсий
нэгэнинь гэбэл, үхижүүдье
үргэжэ абааха ябадал болоно.

Алтан дэлхийн жама ёнор
хоёр тээхээ инаг дураараа
уулзажа, алт бүлэг болоод,
үхижүүдье үдэхэжэ, эйтэй
жэтийгээр ажанууха гэсэш
юунжээшийн ехэж жаргал юм ааб
даа. Айлай хүбүүнэй нэмган
болож бууян бэри хүбүүн үри
турэжэ, хани нүхэрэө, эхэ
эсэгынен, түрэл гаралнуудын
али тухай баярлуулна гэжэ
напанат! Хүбүүн үри түрэхэдээ,
эр хүнэй нэрын нэргүүлжэ, уг
гарбалынен саашан дамжуул-
ха хүн болох юм. Урдан
эдэб шалтагаануудаа буряад
арадаймийн олонхи залуу айл
үхижүүдээр дуталдадаг байхан
гээш. Хүбүүд, басагад гаража
байхан аад, хэдэхэн жэлэй
үнгэрхэдэ, осолдо дайралдажа,
сагхаа урид наха баража, эхэ
эсэг хоёроо али тухай үйдхар
гашуудалда оруулдаг байгаа
гээш.

Иим хүшэр хүнд байдалда
орохи залуушуудаа тулахада
зорилготойгоор зохсон бай-
гуулнаа буряад арадаймийн
ён запшал - үхижүүдээсэг
хубалдажа, хүн зониине бая-
суулжа ябадаг запшал мүн.
Ургэжэ абаан хүүгээдэй
гэртэхин тэдээсэг оөхнэдийнгээ
турэхэн хүүгэдтэл энхэрхэ,
найхашаажа, хүмүүжүүлдэг
байхан гээш.

Маний Согто-Хангил нюотагта

хурса хутагата Худанса
Шарайд омогойхид ехэ
олоороо ажануудаг юм.
Тэдээс соохoo Ануударийн
Сунды гэжэ хүннөө
таяархан үри хүүгэдлийн ехэ

ябаан Сундитанай дүтын
турэлэй лама Агын дасандаа
морилжо буугаа һэн гэхэ. Гэртэ
оржко, бурхандаа мүргөөд, мэндэ
амараа хэлсээд, сай уужа, хүндэ

Ён заншал

Та хоёрто налаха,
наандаржа болохогүй. Танай
хүбүүн үри түрэөд, та хоёрой
срэжэ абаашахын хүлээжэ
байгаа юм байна. Тэрэ зүүн
Бүргоод ажануудаг Данзантан

үйлэдэйн намартан байхад юм.
Цыренжаб Цымжит хоёр
үндэр пацатай болоошие наад-
ганаа хүбүүнэйнгээ гүйлтийн
Шулуутай нюотагта ажануудаг
Санданов Санжижан Цыденчан

ҮХИБҮҮДҮҮЕ УРГЭЖЭ АБАХА ТУХАЙ

Александра
САХАРОВСКАЯЙ
зураг

ямбыны баряд, гэрэй эзэдэй
хөөрөлдөө юн.

- Ламбагай, бидэтний
юрээдээл тиимэшгэл байдалтай
байнабди. Үри хүүгэднайшье
тогтооногүй... Яхада хэхээшийн
мэдэхэс болёод байнабди. Эбээрээ
хэлсэжэ, хоёр тээцийн
болож налаха гэжэ хэл-
сэббэд, - гэжэ хэлээд, тэдэх
ургуу дуруу болошихийнүүд,
толгойнүүдээд үргэжэ, ухаар
дүүрэшэнэи ишэнүүдээ хур-
ганийгээ үзүүрээр аршасагаан,
ламбагайн урдаа хараад,
хуугаад һэн гэлсэдэг.

Ламбагай удаахан абяа
шэмэгүй болошиод, бодолгото
болож бууранаа, эбэрээ
уудалжа, эрхис абаажа, гартаа
баряд, ишэхэд ишиш тийшин
татаанайгээ үдаа тэдэх
нигэжэ хэлээ һэн гэдэг:

Хүбүүгээ үгэхэх ха. Углөөдөртөө
ошожо уулзагты.

Углөөдөртэй Цыренжаб
Цыбжит хоёр яарайтай түргөөр
зэрэдээ мориёо модон тэргээдээ
хүлээжэ, бэлдэхэн саахар
шабхаяа, талхаар орёожо
шанаан буюу, үрмэ тоноёо
суглаулжа туулмаглаад,
мориной хурдаар, тооно
бушхуулан, Данзанай га-
заахи сэргээдээрээ тогтобод.
Данзанай зуна-
лангай модон гэрэй ишлгэгэй
үүдээр яарайтай түргөөр орох
мүртөө, бурхандаа мүргэжэ
адис абаад, мэндээс мэдүүлжэ,
үбэртэлжэ ошоноо хадагаа
гарганаай удаа, Данзанай урда
ошожо, ламбагай хэлэгшэ
үгүүнүүдээ дабтан хэлэхээ мүртөө,
хадагаа абаанайаа бэлэгээ баряа
һэн ха. Данзанай үлгээ
нэртэй байхан зургаа на-
ратай Дамба-Ринчин хүбүү-
гээ Цыренжабтанд яргэжэ
абахын зүвшөөжэ, асархан
хэшгээшн газаа гаргажа, орон
дэлхийдэ, оббо уулануудта,
нютагайгээ эзэдээ үргеөд,
айлшадаа сайтуулбад.

Цыренжаб Цыбжит хоёр
Данзанайаа үргэжэ абаан
хүбүүгээ боро шэрээр, өөхнөн соо
орёөнөн бөөри шэнгээр
үндэлгэжэ, гарын ганзагада,
хүлийн дүрөөдэд хүргэжин байна.
Данзанай нэмган Абидуева
Янжима гээш Ага-Хангил
нютагта тооитотой, арба гаран
үхижүүдье түрэхэн, нюотаг нуга
соогоо тон түрүүшн Эхэ-Герий
нэрээ зэргээд хүртэжэ, алтан
мүшвэр шагнагдажаа юм. Хүн
зоной гүйлтийн унагин үг
гарбалын тайалдуулангийн
ажанууха болотогийнбид.

Дамба-Ринчин
ЦЫРЕНЖАЛОВ.

Согто-Хангил.

ЕРЭЭДҮЙН СОЁЛШОДЫЕ БЭЛДЭХЭ

Үүргэгэй, эдир хүржэмшээдэ,
урган гарганийн хүмүүжүүлжэ,
хургажа байдаг Улаан-Үзэ
хотынай захиргаанай соё-
лой управлениин (начальник
В.Ш.Цыренова) дэргэдэх
хүүгэдэй хүржэмэй нүргүү-
линуудай болон искуствын
нүргүүлинуудай багшанар
зашалтаа болохи августын-
гаа конференциид сүлжаржа,
шидхэгээгүй асуудалнуудаа,
ерээдийн ажалай тусгэбүүдээ
найхан зүвшэб.

Энэ конференци (удаадахи
дугаартаа тодорхойгоор хо-
рохэд) Д.Аюшевэй нээрмэ-
жээтийн искуствын нүргүүлида
үнгэрэгдэхэн байна. Соёлой
управлениин гол мэргэжэлтэ,
республикин соёлой габьиата
худалмэрийгэш Г.Н.Березов-
скаяягай ударидаалаа доро энэ
зүблөөн үнгэрэгдэбэ.

СУУТА ЗОНТОЙ ТАНИЛСАХА ГЭБЭЛ...

Ц.Сампиловий нээрмэжэто
Уран зурагай музей соо
шубуун дэгээр хэргэхэн, бүхы
дэлхийдэ болохи Россиян мэ-
дээжээ болохи зоний восково
дүрэнүүдэй танилсувуулжан выс-
тавка сентябрин 6 болотор
үргэлжлэх юм. России алдар
сүута хаануудаа эхилээд,
мүнөө үеийн хүтэлбэрлигэшэд,
мэдээжээ болохи артистнууд,
телевиденин ажалшад эндэ

харуулагдана. I Петр хаан, II Екатерина
гээд олон даа. Тэдэх үеийнгээ
хүбэсэх, зэмсэг харуулхан
мадам Тюссогийн (Англи) дүрэ
шарай нөхнүү байна. Америкин
Президент Билл Клинтонэй,
тэргүй адий суурхай Моника
Левинскаяягай, Чарли Чаплиний,
Түбэй телевидениин «Поле
чудес» программын хүтэлэгэш
Леонид Якубович дүрэнүүдэй
хажуудаа хүн зон олборро
сүлжаран хаража байгаа юн. Сүута
зоний танилсаха гэбэл,
Сампиловий нээрмэжэто музейд
ошожо харыт.

ТҮРЭЛ БУРЯАДАА ТУЛӨӨЛХЭ БЭЛИГТЭЙ

Аяар холын Испанида гурбан
нарын туршада маний бэлгэдээ
түргэл алдартай «Бадма Сэсэг»
гэхэн мэргэжэлтэ хатарай
театр гастролё үргэлжлэхүүлжэ
байна. Түрэл алдартай хатарай
дээжэнүүдэйтэй, мүн эндэхэг
арадай искустватай холын
орошиг харгыцаад тус театр
танилсувуулжан байна. России
соёлой габьиата худалмэрийгэш
Д.Ж.Баддуев хүтэлбэрлил.

Гурэнэй «Бадма Сэсэг» хатар,
ауунай ансамблии бүлэг
артистнууд дуунай шэдэгээ орон
гэгдэдэг Италида уран бэлгээ
харуулна. Балетмейстер,
республикин арадай артист

Аюор Аюшев энэ бүлэгийн
хүтэлбэрлил. Буряад арадай
ауу, хатарай найханийн холын
ороний зондо харуулжа, түрэл
Буряадаа түлөөлж.

УЛАСХООРОНДЫН ФЕСТИВАЛЬДА

Уласхоорондын III театраль-
на Олимпиадын угтуулан
үнгэрэгдэхэн СНГ-гэй оро-
нуудай болон Балтийкын
уласхоорондын фестиваль-
да режиссерниуд (Пензенск
областиин Кузнецк хото)
уригдаан Зүүн Сибирийн
соёлын болон искуствын
академии оюутад - III курс
дүүргэхэн залуу, бэлгэдээлтэй
хүбүүд, басагад мүнөө хан-
баадажаа байна.

Бэлгэдээл багшанар, мэдээжэ-
жэ артистнууд, режиссерниуд
Д.Н.Баттрова, С.Ц.Жамбалов,
Э.З.Жамбалова гэгшэд буряад
драмын академических театрай
срээдүйн артистнаар хүмүү-
жүүлийн, нүргэни. Эдэх багшанар
бэлгэдэй залуушуултаяа хамта
уласхоорондын фестивальда
хабаадажа байхадай, үшөө сэх
амжалта хүсээ!

БЭЛИГТЭЙ ДУУШАД БАЯСУУЛБА

Түрэл Буряадтаа сэргээ
хайхан хоолойгоороо, ялас
гээмэ хурса бэлгэдээс рес-
публикингаа шагнагшадыг саг-

Соёлой нөхнин

үргэлжэ баясуулж, зүрх
сэдхээлийн баяжуулж байдаг
суга дуушаднай - Марийска
театрай (Санкт-Петербург)
республикин арадай артистка
Валентина Цыдынова, Новосибирскии
опернико театрдай дуушан Шагдар
Зондайев гэгшэдэй тоосоото концерт
опера болон баладэй театр соо
найхан үнгэрэгдэх.

Хонгёэ найхан сопрано
хоолойтой, олондо мэдээжэ,
хары гүрэнүүдээр бэлгэдэх
гэрээндэйн Валентина Цыдынова
опернико аринуудые болон
буряад, орд дуунуудые дуу-
лажа, халуун алга ташалгаар
үтгэдээ. Бас бүдүүн хоолойтой,
уласхоорондын фестиваль,
конкурснууда шалгархан
Шагдар Зондайев гобор дуулажа,
нютагаархидэ бахархуулжан
байна. Мэдээжэ нартинуудые,
пэрэлбэл, Татьяна ба Иоланта,
мадам Багтерфляй ба Леонора,
Сантица ба Тоска, Ярославна
гэхэн гол героиниуудай
нартинуудые ялас гэмэ хурса
бэлгэдэйгээр гүйсэдэхэдэг Вален-
тина Цыдынова 1992 ондо
Марийска театраа зохёхы
ажалаа үргэлжлэхүүн, тэндэ
арадай артисткынай оюун
бэлгэдэг улам хүгжин налбархан
байна. Тингэж Испанида «Дол
Карлосто», Франциии «Опера
Бастий» театраа (Париж),
Япондо, Англида, Израильда,

Зураг дээрэ: Буряад
Республикин арадай артистка
Валентина Цыдынова.
А.БАТОМУНКУЕВАЙ фот.

Германид, Финляндид болигүү
гэрчилгээн Валентина Цыды-
нова уншиг охж амжала, наин
найханийн хүсээ!
Новосибирскии театрай
хамта харин оронуудаа та-
лаангаа харуулж байна
Шагдар Зондайев баал зо-
хёхы ажалай амжала, сарюун
харыг үрсэбди!

Бэлгэдэг ОРБОДОЕВА

4 ПОНЕДЕЛЬНИК

ОРТ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
 10.00 Новости
 10.20 Т/с «Вавилонская башня»
 11.15 Пора чудес
 12.25 «Песня года». Избранное
 13.00 Новости
 13.15 Телеканал «Добрый день»
 14.25 «На ножах». Сериал
 15.30 Программа «Вместе»
 16.00 Новости
 16.20 М/с «Охотники за привидениями»
 16.45 Звездный час
 17.10 ...До шестнадцати и старше
 17.45 Вкусные истории
 17.55 Т/с «Вавилонская башня»
 19.00 Новости
 19.20 Маски-шоу
 19.50 «Ералаш»
 20.00 Погода
 20.06 Х/ф «Седьмая пулья»
 21.45 Спокойной ночи, малыши!
 22.00 Время
 22.40 Т/с «Тысячелетие»
 23.35 Время футбола
 00.15 Георгий Данелия в программе «Жизнь замечательных людей»
 00.50 Новости

РТР

БГТРК

07.40 Утро Бурятии
 РТР
 08.00, 09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ
 08.30 ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
 09.15 ПОДРОБНОСТИ
 09.30 «Черным по белому»
 09.35 «Почта РТР»
 10.30 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ
 11.15 «Дежурная часть»
 11.35 М/с «Приключения Папироса»

12.00 Т/с «Мануэла»
 13.00 ВЕСТИ
 13.30 Т/с «Санта-Барбара»
 14.30 «Что хочет женщина». Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой. «Муж, кажется, изменяет...»
 15.00 Новая «Старая квартира»
 16.00 ВЕСТИ
 16.30 Т/с «Черная жемчужина»
 17.30 Т/с «Богатые и знаменитые»
 18.25 Т/с «Простые истины»
 19.00 ВЕСТИ

БГТРК

19.30 Детское время. М/ф
 19.40 «Остановись, мгновенье...» Байкал в творчестве фотохудожника С. Шитикова
 19.55 Гороскоп и прогноз погоды на завтра
 20.00 Байгаль
 20.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
 20.25 «Буряад орон». Худ.-публ. программа
 20.55 55 лет Победы. «Песни, пришедшие с войны»
 21.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
 21.30 Республикаансые новости
 21.50 Гороскоп и прогноз погоды на завтра

РТР

22.00 ВЕСТИ
 22.30 ПОДРОБНОСТИ
 22.55 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. «Следствие ведут знатоки». Дело N 17. «Он где-то здесь». 1 с
 00.40 Д/ф «Август». Часть 1-я
 01.00 ВЕСТИ
 01.30 После «ВЕСТЕЙ»
 01.40 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. «Следствие ведут знатоки». Дело N 17 «Он где-то здесь». 2 с
 03.15 «Дежурная часть»

ТИВИКОМ

08.55 Открытый мир
 09.00 Т/с «Шалунья»
 09.45 Диалог с А.Кушнаревым

10.00 Телемаркет
 10.20 Недвижимость
 10.25 «Мастер-класс»
 10.30 Т/с «Дознание Да Винчи»
 11.35 Прикл. сериал «Маугли»
 13.30 Телемагазин
 14.30 Т/с «Сан-Тропе»
 15.30 М/с «Сейлормун-супервоин»
 16.00 Т/с для подростков «Отважные-2»
 16.30 Т/с «Королева сердце»
 17.30 Д/с «Прошай, XX век!»
 18.00 Комедия «Папочка-майор»
 18.30 Прогноз погоды

БГТРК

18.35 Телемаркет
 18.50 Муз. поздравления
 19.20 Календарь работ от А.Кушнарева
 19.30 Т/с «Дознание Да Винчи»
 20.30 Прогноз погоды
 20.35 Телемаркет
 21.00 Т/с «Дерзкие и красивые»
 21.20 Недвижимость
 21.30 Комедия «Встретимся на Тайти» (СССР)
 23.30 «Мастер-класс»
 23.35 Открытый мир. Прогноз погоды
 23.45 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву»
 00.15 Т/с «Инспектор Мартин Бек»
 01.20 Глобальные новости

АРИГУС

07.00 Дорожный патруль. Сводка за неделю
 07.20 Любишь-смотря
 07.30 Ваша музыка: Русская дума
 08.20 Формула успеха
 08.40 Концерт «День нефтяника»
 10.05 Наше кино: «Всё будет хорошо». 1-2 серии
 Перерыв до 17.00
 17.00 Новости
 17.05 Катастрофы недели
 17.50 Победоносный голос верующего
 18.20 Т/с «ТУМЭР МОРИН» предлагает
 18.25 Музыкальный подарок
 18.50 Реально!

19.00 Т/с «Мистер Убийство». 1 с
 20.00 Дорожный патруль. Сводка за неделю
 20.20 Метеопрогноз
 20.25 Т/с «Богатые тоже плачут»
 21.20 Формула успеха
 21.40 «Вы - очевидец»
 22.40 Жизнь без риска
 22.45 Метеопрогноз
 22.50 Реально!

ОТВ

23.00 Эротический триллер «Неприличное поведение»
 18.00 Т/с «Рыцари правосудия»
 19.00 Т/с «Частный детектив Магнум»
 20.00 «Товарный ряд»
 20.15 «Компилка здоровья»
 20.30 Комедия «Чудеса науки»
 21.00 Т/с «Беверли Хиллз 90210»
 21.55 Рек-парад
 22.00 Т/с «Удивительные странствия Геракла»
 23.00 Т/с «Шелковые сети»

НТВ

08.00 «Сегодня»
 08.30 «Криминал»
 08.40 «Карданный вал»
 08.50 «Большие деньги»
 09.00 «Сегодня»
 09.15 Мультфильм
 09.25 «Впрок»
 09.35 «Криминал»
 09.45 «Большие деньги»
 09.55 Т/с «Тайны следствия», 4 серия, заключит.
 11.00 «Сегодня»
 11.25 Т/с «Любовь и тайны Сансет Бич» (США)
 13.00 «Сегодня»
 13.25 «Вчера в «Итогах»
 14.40 «Куклы»
 15.00 «Сегодня»
 15.30 Криминал. «Чистосердечное признание»
 16.00 «Растительная жизнь». Программа Павла Лобкова
 16.30 «Путешествия натуралиста»
 17.00 «Сегодня»
 17.25 Мир приключений. Чак

Норрис в боевике «Крутой Уокер: правосудие по-техасски». «Команда «Чероки» (США)
 18.20 «Карданный вал»
 18.30 «Впрок»
 18.45 «Криминал»
 19.00 Сериал «Она написала убийство» (США)
 20.00 Профессия - репортер. Иван Распопов. «Камень выживания»
 20.20 «Криминальная Россия». «Охотники на маньяков», 1 с

21.00 «Сегодня»
 21.35 Час сериала. Александр Домогаров, Кирилл Лавров и Лев Борисов в детективе «Бандитский Петербург», фильм 1-й «Барон», 1 серия

22.40 Час сериала Жаклин Смит и Франко Неро в сериале «Мельницы богов», 1 серия (США)

23.40 «Тушите свет»
 00.00 «Сегодня»
 00.25 «Герой дня»
 00.50 «Антрапология». Программа Д. Диброва

РАДИО

6.12 Радиожурнал «Земля родная» Тема: Проблемы госконюшен
 6.37 Актуальное интервью
 6.50-7.00 Информация, объявления
 7.12 Объявления
 7.20 Программа «Анфас»
 7.40-8.00 Радиостудия «Бираан»
 12.00-12.10 Дневной выпуск «Короткой строкой»
 19.12 Республ. известия (на бур.яз.)
 19.27 Объявления
 19.30 Республ. известия (на русск.яз.)
 19.45-20.00 Передача из фондов радио

ОАО «Улан-Удэнский судостроительный завод» предлагает:

СЕЛЬХОЗАГРЕГАТЫ:

• Роторный вычесыватель сорняков;
 • Каток-выравниватель КВ-4;
 • Сеялка точного высева;
 • Культиватор КПЭ-3,8 М с катками-выравнивателями КВ-4.

ЗАПАСНЫЕ ЧАСТИ К МАШИНАМ:

• Сепокосилки;
 • Зерноуборочные комбайны Енисей-1200;
 • Кормоуборочные комбайны Трактора «Беларусь»; ДТ-75, Т-150; К-701;
 • Грабли, сеялки.

Разработка документации, изготовление и техническое сопровождение по образцам и желанию заказчика.

Оплата за поставленную продукцию производится в различной форме по согласованию сторон.

ЦЕНЫ ДОГОВОРНЫЕ

ОАО «Улан-Удэнский судостроительный завод»
 залог Вашего успеха!

АДРЕС: 671000, Россия, Бурятия, Улан-Удэ, ул. Корабельная, 32.
 (3012) 21-33-55 – Служба маркетинга и сбыта. (3012) 21-96-62 – Факс.

5 ВТОРНИК

ОРТ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
 10.00 Новости
 10.20 Т/с «Вавилонская башня»
 11.20 Пока все дома
 12.00 Здоровье
 12.30 «Песня года». Избранное
 13.00 Новости
 13.15 Телеканал «Добрый день»
 14.20 Т/с «На ножах»
 15.30 Программа «Вместе»
 16.00 Новости
 16.20 М/с «Охотники за привидениями»
 16.45 Царь горы
 17.10 ...До шестнадцати и старше
 17.45 Вкусные истории
 17.55 Т/с «Вавилонская башня»
 19.00 Новости
 19.15 Здесь и сейчас
 19.30 Комедия «Раз на раз не приходится»
 19.40 Погода
 19.45 Жди меня
 20.45 Спокойной ночи, малыши!
 22.00 Время
 22.50 Сериал «Полная безопасность»
 23.45 Документальный детектив. «Затмение в Катманду». Дело 1985 года «Ночь и немногим днем»

РТР

БГТРК

07.40 Утро Бурятии
 РТР
 08.00, 09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ
 08.30 ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
 09.15 ПОДРОБНОСТИ
 09.30 «Черным по белому»
 09.35 «Почта РТР»
 10.30 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ
 11.15 «Дежурная часть»

11.35 М/с «Приключения Папироса»
 12.00 Т/с «Мануэла»
 13.00 ВЕСТИ
 13.30 Т/с «Санта-Барбара»
 14.30 «Что хочет женщина». Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой. «Муж, кажется, изменяет...»
 15.00 Новая «Старая квартира»
 16.00 ВЕСТИ
 16.30 Т/с «Черная жемчужина»
 17.25 Т/с «Богатые и знаменитые»
 18.25 Т/с «Простые истины»

БГТРК

19.00 Детское время. М/ф
 19.20 Культурная практика. Русско-французский проект
 19.45 Будни энергетиков
 19.55 Гороскоп и прогноз погоды на завтра
 20.00 Байгаль
 20.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
 20.25 «Дела деревенские». Усть - Кяхтинский свинокомплекс
 20.40 Уроки бурятского
 20.50 «Позиция». Депутат Государственной Думы Василий Кузнецов
 21.10 КСК ЗММК представляет
 21.15 Рек-тайм- время Вашей рекламы!
 21.30 Республикаансые новости
 21.50 Гороскоп и прогноз погоды на завтра

РТР

22.00 ВЕСТИ
 22.30 ПОДРОБНОСТИ
 22.55 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Детектив «В последнюю очередь».
 00.40 Д/ф «Август». Часть 2
 01.00 ВЕСТИ
 01.30 После «ВЕСТЕЙ»
 01.45 МУЖЧИНА И ЖЕНЩИНА. Генрих Боровик
 02.35 ПАМЯТИ ЕЛЕНЫ МАЙОРОВОЙ. «Рассекая время». Документальный фильм
 03.00 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. «Странное время»

04.40 «Дежурная часть»
 ТИВИКОМ
 08.55 Открытый мир
 09.00 Прогноз погоды
 09.05 Т/с «Шалунья»
 10.00 Телемаркет
 10.15 Календарь работ от А.Кушнарева
 10.20 Недвижимость
 10.25 «Мастер-класс»
 10.30 Т/с «Дознание Да Винчи»
 11.30 Прогноз погоды
 11.35 Комедия «Встретимся на Тайти» (СССР, 1991 г.)
 13.30 Телемагазин
 14.30 Т/с «Сан-Тропе»
 15.30 М/с «Сейлормун-супервоин»
 16.00 Т/с «Отважные-2»
 16.30 Т/с «Королева сердце»
 17.30 Док. сериал «Прошай, XX век!»
 18.00 Комедия «Папочка-майор»
 18.30 Телемаркет
 18.50 Муз. поздравления
 19.20 Календарь работ от А.Кушнарева
 19.30 Т/с «Дознание Да Винчи»
 20.30 Прогноз погоды
 20.35 Телемаркет
 21.00 Т/с «Дерзкие и красивые»
 21.20 Недвижимость
 21.30 М е л о д р а м а «Прокаженная»
 23.35 «Мастер-класс»
 23.40 Открытый мир. Прогноз погоды
 23.50 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву»
 00.20 Т/с «Инспектор Мартин Бек»

АРИГУС

07.00 НОВОСТИ ДНЯ
 07.20 Дорожный патруль
 07.35 Метеопрогноз
 07.40 ДИСК - КАНАЛ
 08.10 Формула успеха
 08.30 Метеопрогноз
 08.35 Про люб

б среда

ОРТ

- 07.00 Телеканал «Доброе утро»
 10.00 Новости
 10.20 Т/с «Вавилонская башня»
 11.20 Маски-шоу
 11.50 Жди меня
 12.35 «Песня года». Избранное
 13.00 Новости
 13.15 Телеканал «Добрый день»
 14.20 Т/с «На ножах»
 15.30 Программа «Вместе»
 16.00 Новости
 16.20 М/с «Охотники за привидениями»
 16.45 Зов джунглей
 17.10 ...До шестнадцати и старше
 17.45 Вкусные истории
 17.55 Т/с «Вавилонская башня»
 19.00 Новости
 19.20 СС-18. Между небом и землей
 19.35 Здесь и сейчас
 19.45 Погода
 19.50 Кайл Маклахлен в боевике «Пока не грянул гром»
 21.45 Спокойной ночи, малыши!
 22.00 Время
 22.50 Т/с «Полная безопасность»
 23.45 Как это было. Первый советский вестерн «Неупомимые мстители»
 00.30 Т/с «Темные небеса». «Город грез»

РТР

БГТРК

- 07.40 Утро Бурятия
 РТР
 08.00, 09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ
 08.30 ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
 09.15 ПОДРОБНОСТИ
 09.30 «Черным по белому»

- 09.35 «Почта РТР»
 10.30 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ
 11.15 «Дежурная часть»
 11.35 М/с «Приключения Папируса»
 12.00 Т/с «Мануэла»
 13.00 ВЕСТИ
 13.30 Т/с «Санта-Барбара»
 14.30 «Что хочет женщина». Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой. «Как правильно устроить скандал»
 15.00 СТАРАЯ КВАРТИРА. Одесса
 16.00 ВЕСТИ
 16.30 Т/с «Черная жемчужина»
 17.30 Т/с «Богатые и знаменитые»
 18.25 Т/с «Простые истины»

БГТРК

- 19.00 Детское время. М/ф
 19.20 «Хэнгэрэ» ансамбли индуунуд
 19.30 Лето-2000. О/л «Салют»
 19.40 Хүүгэдэй саг. Түдэб баабайнда
 19.55 Гороскоп и прогноз погоды на завтра
 20.00 Байгаль
 20.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
 20.25 Толи
 20.50 Актуальное интервью. Генеральный директор ОАО «Бурятэнерго» С.В.Лысцев
 21.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы
 21.30 Республикаансые новости
 21.50 Гороскоп и прогноз погоды на завтра

РТР

- 22.00 ВЕСТИ
 22.30 ПОДРОБНОСТИ
 23.00 Чемпионат России по футболу. «Черноморец» - «Локомотив»
 01.00 ВЕСТИ
 01.30 После «ВЕСТЕЙ».
 01.45 «И дальше века...». Программа Владимира Молчанова. Андрей Вайда
 02.30 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. «Умыщенное убийство»

ТИВИКОМ

04.10 «Дежурная часть»

- 08.55 Открытый мир
 09.00 Прогноз погоды
 09.05 Т/с «Шалунья»
 10.00 Телемаркет
 10.15 Календарь работ от А.Кушнарева
 10.20 Недвижимость
 10.25 «Мастер-класс»
 10.30 Т/с «Дознание Да Винчи»
 11.30 Прогноз погоды
 11.35 Фильм «Прокаженная»
 13.30 Телемагазин
 14.30 Т/с «Сан-Тропе»
 15.30 М/с «Сейлормун-супервоин»
 16.00 Т/с «Отважные-2»
 16.30 Т/с «Королева сердец»
 17.30 Док. сериал «Прошай, XX век!»
 18.00 Т/с «Папочка-майор»
 18.30 Прогноз погоды
 18.35 Телемаркет
 18.50 Муз. поздравления
 19.20 Календарь работ от А.Кушнарева
 19.30 Т/с «Дознание Да Винчи»
 20.30 Прогноз погоды
 20.35 Телемаркет
 21.00 Т/с «Дерзкие и красивые»
 21.20 Недвижимость
 21.30 Комедия «Крыша поехала»
 23.30 «Мастер-класс»
 23.35 Открытый мир. Прогноз погоды
 23.45 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву»
 00.15 Т/с «Инспектор Мартин Бек»
 01.20 Глобальные новости

АРИГУС

- 07.00 НОВОСТИ ДНЯ
 07.25 Дорожный патруль
 07.40 Метеопрогноз
 07.45 «Le-Go-Go»
 08.20 Формула успеха
 08.40 Метеопрогноз
 08.45 СВОЯ ИГРА
 09.10 Т/с «Дежурная аптека»
 09.45 Метеопрогноз

09.50 Т/с «Богатые тоже плачут»

- 10.45 Реально!
 10.55 Алле, народ
 11.15 Т/с «Мистер Убийство», 2с. Перерыв до 17.00
 17.00 Новости
 17.05 Т/с «Морская полиция»
 17.50 Победоносный голос верующего
 18.20 Т/с «ТУМЭР МОРИН» предлагает
 18.25 Музыкальный подарок
 18.50 Реально!
 19.00 Т/с «Мистер Убийство», 3с. Новости
 20.00 Метеопрогноз
 20.15 Жизнь без риска
 20.25 Т/с «Богатые тоже плачут»
 21.20 Формула успеха
 21.40 Дорожный патруль
 21.55 То, что надо!
 22.20 Метеопрогноз
 22.25 Я сама
 23.25 Реально!
 23.35 Боевик «Убийственное оружие»

ОТВ

- 18.00 Т/с «Рыцари правосудия»
 19.00 Т/с «Частный детектив Магnum»
 20.00 «Товарный ряд»
 20.15 Музыка на СТС
 20.30 Т/с «Чудеса науки»
 21.00 Т/с «Беверли Хилз 90210»
 21.50 Рек-парад
 22.00 Т/с «Удивительные странства Геракла»
 23.00 Т/с «Шелковые сети»

НТВ

- 08.00 «Сегодня»
 08.40 «Карданный вал»
 08.50 «Большие деньги»
 09.00 «Сегодня»
 09.15 Мультфильм
 09.25 «Впрок»
 09.35 «Криминал»
 09.45 «Большие деньги»
 09.55 Час сериала. «Бандитский Петербург», фильм 1-й «Барон»

- 11.00 «Сегодня»
 11.25 Т/с «Любовь и тайны сансет Бич» (США)
 13.00 «Сегодня»
 13.25 «В нашу гавань заходили корабли»

- 14.25 «Фитиль»
 14.40 «Среда». Экологическая программа

- 15.00 «Сегодня»
 15.30 Дог-шоу «Я и моя собака»

- 16.00 «Старый телевизор»
 17.00 «Сегодня»
 17.30 Мир приключений, «Крутой Уокер: правосудие по-техасски». «Девочки по Интернету» (США)

- 18.25 «Карданный вал»
 18.35 «Впрок»
 18.50 «Криминал»

- 19.05 Т/с «Она написала убийство» (США)
 20.00 «Совершенно секретно. Информация размышлению»

- 21.00 «Сегодня»
 21.35 Час сериала. «Бандитский Петербург», фильм 1-й «Барон»

- 22.40 Час сериала. «Мельницы богов» (США)

- 23.40 «Тушите свет»
 00.00 «Сегодня»
 00.25 Герой дня

- 00.50 «Антрапология»
 6.12-7.00 Программа «Утро Бурятии»
 7.12 Новости «Короткая строкой». Объявления

- 7.30 Программа «Выбор»
 7.45-8.00 Передача «Тоonto нютаг». Тема: Основные проблемы розничных и оптовых рынков города и села (на бур.яз.)

- 12.00-12.10 Дневной выпуск «Короткой строкой»
 19.12 Республ. известия (на бур.яз.)

- 19.27 Объявления
 19.30 Республ. известия (на русск.яз.)

- 19.45-20.00 Передача из цикла «Голоса века» (на бур.яз.)

ОПТОВО-РОЗНИЧНЫЙ ЦЕНТР "БАЙКАЛ"

Бельевые трикотаж (детски., взросл.) г.Москва	(низкие цены)
Мужское теплое белье: кальсоны, трико х/б, детское, взрослое,	
Кофточки х/б, п/ш, г.Москва, г.Смоленск	36 руб.
Кофточки х/б, п/ш, 3 видов, г. Москва, г. Смоленск	48 руб.
Кофточки эластичные, женские, г. Москва, г. Смоленск	от 12 руб.
Кофточки х/б детские (все размеры), г. Москва	от 15 руб.
Носки х/б, п/ш детские, мужские, г.Санкт-Петербург	от 4 руб. 90 коп.
Сумки, кошельки, портмоне, сумки с мехом	от 600 руб.
Обувь спортивная детская, мужская, женская	(низкие цены)
Ботинки и п/ботинки кожаные на девочек, г.Новосибирск	от 409 руб.
Губки кожаные женские, 5 моделей, г.Новосибирск	от 300 руб.
Губки школьные кожаные на мальчиков, г.Новосибирск	от 298 руб.
Губки мужские кожаные, г.Омск, г.Новосибирск	от 396 руб.
Кроссовки детские, взрослые, г.Москва, Кимры	от 145 руб.
Сапоги кирзовые, г.Москва	от 218 руб.

Зимняя мужская, женская, детская обувь по ценам прошлого года!

ул.Сахарновой, 6, а/ст. «ПОШ», с обратной стороны Геолог. института, 33-43-86

ул.Гагарина, 37. Тел.: 26-30-87. РАБОТАЕМ БЕЗ ВЫХОДНЫХ.

7 четверг

ОРТ

- 07.00 Телеканал «Доброе утро»
 10.00 Новости
 10.20 Т/с «Вавилонская башня»
 11.20 Маргарита Эскина в программе «Женские истории»
 11.50 Человек и закон
 12.35 «Песня года». Избранное
 13.00 Новости
 13.15 Телеканал «Добрый день»
 14.20 Т/с «На ножах»
 15.30 Программа «Вместе»
 16.00 Новости
 16.20 М/с «Охотники за привидениями»
 16.45 Программа «100%»
 17.10 ...До шестнадцати и старше
 17.45 Вкусные истории
 17.55 Т/с «Вавилонская башня»
 19.00 Новости
 19.20 «Каламбур»
 19.45 Здесь и сейчас
 19.55 Погода
 20.00 Приключенческий фильм «Тайны мадам Вонг»
 21.45 Спокойной ночи, малыши!
 22.00 Время
 22.50 Т/с «Полная безопасность»
 23.45 Программа «Другая жизнь»
 00.40 Т/с «Темные небеса». «Нечеловеческая суть»

РТР

- 07.40 Утро Бурятия
 РТР
 08.00, 09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ
 08.30 ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
 09.15 ПОДРОБНОСТИ
 09.30 «Черным по белому»
 09.35 «Почта РТР»
 10.30 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ
 11.15 «Дежурная часть»
 11.35 М/с «Приключения Папируса»
 12.00 Т/с «Мануэла»

ТИВИКОМ

09.05 Т/с «Шалунья»

- 10.00 Телемаркет
 10.15 Календарь работ от А.Кушнарева
 10.20 Недвижимость
 10.25 «Мастер-класс»
 10.30 Т/с «Дознание Да Винчи»
 11.30 Прогноз погоды
 11.35 Комедия «Крыша поехала»
 13.30 Телемагазин
 14.30 Т/с «Сан-Тропе»
 15.30 М/с «Сейлормун-супервоин»
 16.00 Т/с «Отважные-2»
 16.30 Т/с «Королева сердец»
 17.30 Док. сериал «Прошай, XX век!»
 18.00 Комедия «Папочка-майор»
 18.30 Прогноз погоды
 18.35 Телемаркет
 18.50 Муз. поздравления
 19.20 Календарь работ от А. Кушнарева
 19.30 Т/с «Дознание Да Винчи»
 20.25 Прогноз погоды
 20.30 «Радар-Спорт»
 21.00 Т/с «Дерзкие и красивые»
 21.20 Недвижимость
 21.30 Боевик «Игры патриотов»
 00.00 «Мастер-класс»
 00.05 Открытый мир. Прогноз погоды
 00.15 Ток-шоу «Страсти по Соловьеву»
 00.45 Т/с «Инспектор Мартин Бек»
 01.50 Глобальные новости

АРИГУС

- 07.00 НОВОСТИ ДНЯ
 07.25 Дорожный патруль
 07.40 Метеопрогноз
 07.45 «Le-Go-Go»
 08.20 Формула успеха
 08.40 Метеопрогноз
 08.45 СВОЯ ИГРА
 09.10 Т/с «Дежурная аптека»
 09.45 Метеопрогноз

10.45 Реально!

- 10.55 Алле, народ
 11.15 Т/с «Мистер Убийство», 3с. Перерыв до 17.00
 17.00 Новости
 17.05 Т/с «Морская полиция»<br

8 пятница

ОРТ

- 07.00 Телеканал «Доброе утро»
 10.00 Новости
 10.20 Т/с «Вавилонская башня»
 11.20 Смехопанорама
 11.55 Вкусные истории
 12.00 «Андрей Петров: о кино и не только»
 13.00 Новости
 13.15 Телеканал «Добрый день»
 14.20 Т/с «На ножах»
 15.30 Программа «Вместе»
 16.00 Новости
 16.20 КВН-2000. Музыкальный фестиваль в Юрмале. Часть 1-я
 17.55 Т/с «Вавилонская башня»
 19.00 Новости
 19.20 Джентльмен-шоу
 19.45 Человек и закон
 20.35 Погода
 20.45 Поле чудес
 21.45 Спокойной ночи, малыши!
 22.00 Время
 22.55 Великие сыщики. Детектив Агаты Кристи «убийство - это просто»
 00.40 Новости
- РТР**
БГТРК
 07.40 Утро Бурятии
РТР
- 08.00, 09.00, 10.00, 11.00 ВЕСТИ
 08.30 ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!
 09.15 ПОДРОБНОСТИ
 09.30 «Черным по белому»
 09.35 «Тысяча и один день»
 10.30 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ
 11.15 «Дежурная часть»
 11.35 М/с «Приключения Папироса»
 12.00 Т/с «Мануэла»
 13.00 ВЕСТИ

- 13.30 Т/с «Санта-Барбара»
 14.30 «Что хочет женщина». Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой. «Я боюсь за своего ребенка»
 15.00 СТАРАЯ КВАРТИРА. Одесса
 16.00 ВЕСТИ
 16.30 Т/с «Черная жемчужина»
 17.25 Т/с «Богатые и знаменитые»
 18.25 БАШНЯ
 19.00 ВЕСТИ
- БГТРК**
- 19.30 Детское время. М/ф
 19.40 Криминальная хроника
 19.55 Гороскоп и прогноз погоды на завтра
 20.00 «Сагай суурян». Информационно-аналитическая программа
 20.20 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
 20.30 «Уянгин шүрэ». Музыкальная программа
 20.45 «Дом, в котором мы живем»
 20.55 Буряад хэлэнэй багшнарай гуламта
 21.15 Рек-тайм - время Вашей рекламы!
 21.30 Республикаанская новость
 21.50 Телевидение: обратная связь

- РТР**
 22.00 ВЕСТИ
 22.30 ПОДРОБНОСТИ
 22.55 НАШЕ ДЕЛО. Об Олимпийских играх в Сиднее
 23.55 «АНШЛАГ» и Ко
 01.00 ВЕСТИ
 01.30 После «ВЕСТЕЙ»
 01.45 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. Остросюжетный фильм «Ночной убийца» (США)
 03.20 «Формула скорости»
 03.45 ГОРЯЧАЯ ДЕСЯТКА
 04.45 «Дежурная часть»
- ТИВИКОМ**
- 08.55 Открытый мир
 09.00 Прогноз погоды
 09.05 Т/с «Шалунья»
 10.00 Телемаркет
 10.15 Календарь работ от

- А.Кушнарева
 10.20 Недвижимость
 10.25 «Мастер-класс»
 10.30 Т/с «Дознание Да Винчи»
 11.30 Прогноз погоды
 11.35 Фильм «Где третий король»
 13.30 Телемагазин
 14.30 Т/с «Сан-Тропе»
 15.30 М/с «Сейлёрмун-супервонин»
 16.00 Сериал для подростков «Отважные-2»
 16.30 Т/с «Королева сердце»
 17.30 Д/с «Прошай, XX век!»
 18.00 Комедия «Папочка-майор»
 18.30 Прогноз погоды
 18.35 Телемаркет
 18.50 Муз. программа поздравления
 19.20 Календарь работ от А.Кушнарева
 19.30 Т/с «Дознание Да Винчи»
 20.30 Прогноз погоды
 20.35 Телемаркет
 21.00 Т/с «Дерзкие и красивые»
 21.20 Недвижимость
 21.30 Т/с «Скрытой камерой»
 22.00 «Агент национальной безопасности-2». «Гордеев узел»
 23.10 Мастер-класс
 23.15 Открытый мир. Прогноз погоды
 23.25 Первые лица
 23.55 Глобальные новости

- АРИГУС**
 07.00 НОВОСТИ ДНЯ
 07.25 Дорожный патруль
 07.40 Метеопрогноз
 07.45 Диск-канал
 08.20 Формула успеха
 08.40 Метеопрогноз
 08.45 Пальчики оближешь
 09.15 Т/с «Дежурная аптека»
 09.50 Метеопрогноз
 09.55 Т/с «Богатые тоже плачут»
 10.50 Реально
 11.00 Алле, народ
 11.20 Т/с «Мистер Убийство», 4с
 Перерыв до 17.00
 17.00 ТРКСК ЗММК
 17.05 Т/с «Морская полиция»

- 17.50 Победоносный голос верующего
 18.20 ТЦ «ТУМЭР МОРИН» предлагает
 18.25 Музыкальный подарок
 18.50 Реально
 19.00 Финал «Elite Model Look 2000» Россия
 19.45 Дорожный патруль
 20.00 Новости
 20.10 Метеопрогноз
 20.15 Жизнь без риска
 20.25 Т/с «Богатые тоже плачут»
 21.20 Формула успеха
 21.40 Боевик «Время под огнем»
 23.25 Метеопрогноз
 23.30 Реально
 23.40 Наше кино: Л.Куравьев в фильме «Приговор»

ОТВ

- 18.00 Т/с «Рыцари правосудия»
 19.00 Т/с «Частный детектив Магnum»
 19.50 Рек-парад
 20.00 «Товарный ряд»
 20.15 «Копилка здоровья»
 20.30 Клип-презент
 21.00 Т/с «Беверли Хиллз 90210»
 21.50 Рек-парад
 22.00 Кино на СТС: «Тот самый Мюнхгаузен», 1, 2 серии
- НТВ**
- 08.00 «Сегодня»
 08.40 «Карданный вал»
 08.50 «Большие деньги»
 09.00 «Сегодня»
 09.15 Мультфильм
 09.25 «Впрок»
 09.35 «Криминал»
 09.45 «Большие деньги»
 09.55 Час сериала. «Бандитский Петербург», фильм 1-й «Барон»
 11.00 «Сегодня»
 11.25 Т/с «Любовь и тайны Сансет бич» (США)
 13.00 «Сегодня»
 13.20 Наше кино. Михаил Глусский в приключенческом фильме «Последний дюйм»
 15.00 «Сегодня»

В МАГАЗИНЕ «АВТОМОБИЛЬ»
по ул. Октябрьская 1а тел.: 34-89-50

ИМЕЮТСЯ В ПРОДАЖЕ:

мотоцикл «ИЖ-Планета-5», «ИЖ-Юпитер-5», «Сова», «Курьер», автомобили Татауровского, Брянского и Курганского производства, велосипеды в ассортименте, тягово-сцепное устройство для легковых автомобилей

9 суббота

ОРТ

- 09.00 Новости
 09.15 Слово пастыря
 09.30 «Все путешествия команды Кусто». «Река королей»
 10.25 Играй, гармонь любимая!
 10.55 «Ералаш»
 11.10 Смак
 11.30 Спасатели
 12.00 «С легким паром!»
 12.35 Утренняя почта
 13.05 Дневной киносеанс. «Продлись, продлись, очарованье...»
 14.45 Вкусные истории
 15.00 В мире животных
 15.45 История одного шедевра. Русский музей
 16.00 Новости
 16.10 Приключенческий сериал «Горец»
 17.05 Седьмое чувство
 17.45 Мульзбук
 18.05 Премьера программы «Другая жизнь»
 19.00 Новости
 19.15 Документальный детектив. «В случае промедления - расстрел». Дело 1998 года
 19.45 Надежда Румянцева в программе «Жизнь замечательных людей»
 20.25 Откройте, комедия! «Неподдающиеся»
 22.00 Время
 22.40 Боевик «Миньон»
 00.30 Музыкальная программа
- РТР**
- 09.30 «Диалоги о рыбальке».
 10.00 X/ф «Калоши счастья».
 11.30 М/с «Приключения Папироса»
 12.00 ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА!
 12.50 «Сто к одному». Телеигра
 13.35 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР
 14.05 Т/с «Друзья-II»

- 14.35 «Золотой ключ»
 15.00 Т/с «Комиссар Рекс»
 16.00 ВЕСТИ
- БГТРК**
- 16.20 Детское время. М/ф
 16.55 Встреча для вас. Жанна Матисс. Франция
 17.15 Рек-тайм - время вашей рекламы!
 17.25 Мятежный Аввакум. Часть 2-я. Версия народного писателя РБ В.Корнакова
 17.50 Гороскоп
 17.55 История в лицах. Герой Советского Союза Георгий Москалев
 18.15 Рек-тайм - время вашей рекламы!
 18.25 Ассорти
 18.35 Примите поздравления
 19.50 Гороскоп (до 20.00)
- РТР**
- 20.00 МОЯ СЕМЬЯ. «Интимные отношения на работе»
 21.00 «Два рояля»
 22.00 ВЕСТИ
- ТИВИКОМ**
- 09.25 «Городок». Развлекательная программа
 23.05 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. ПРЕМЬЕРА. Криминальная мелодрама «Хорошие и плохие»
 00.50 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. ПРЕМЬЕРА. Остросюжетный фильм «Акулы» (США)
 02.35 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1». Гран-при Италии. Квалификация
 03.45 РЕАЛЬНОЕ КИНО. «Россия - родина слонов». Д/ф

- БГТРК**
- 09.25 Прогноз погоды
 09.30 «Дети Ноя»
 10.00 Телемаркет
 10.15 Календарь работ от А.Кушнарева

МЕНЯЮ:

- 3-комн. п/благ. кв., 1 этаж, центр. отопление, теплая, огород, 80 тыс. руб.
 Обр.: ул. Мерецкого, 27-1.
- Новый брусовой дом 5,5x5, площадь 40 кв. м, баня, летняя кухня, гараж, скважина, участок 15 соток.
- Аэропорт, ул. Коминтерна, 50. Цена - 100 тыс. руб.
 Тел.: 37-04-14 посредник.

- ВНИМАНИЕ!**
 В редакции газеты «Буряад үнэн» желающие могут приобрести газеты Агинского Бурятского автономного округа: «Агинская правда» и «Голон». Обращаться: Дом печати, 3 этаж, каб. 50 или на вахту.

- Срочно продается автомобиль «Нива-21213» 1996 г., цвет белый.**
Цена 50 тыс. руб.
Тел.: 21-62-62, 21-67-81.

- 10.20 Недвижимость
 10.30 «Воины мифов хранители легенд»
 11.00 Приключение «Индаба»
 11.30 Т/с «Агент национальной безопасности-2»
 12.30 М/с для взрослых «Боб и Маргарет»
 13.00 «Телекоктейль на троих». Развлекательная программа
 13.30 Т/с «Дети Ноя»
 14.00 «Час Дискавери» - «Яростная планета: пожар»
 15.00 Европейская футбольная неделя
 16.00 Т/с «Люди в штатском»
 17.00 Муз. программа поздравления
 18.00 «Антология юмора»
 19.00 Прогноз погоды
 19.05 Телемаркет
 19.20 Календарь работ от А.Кушнарева
 19.30 Т/с «Дознание Да Винчи»
 20.30 Приключенческий сериал «Маугли»
 21.20 Прогноз погоды.
 Недвижимость
 21.30 «Скрытой камерой»
 22.00 Т/с «Агент национальной безопасности-2».
 «Смертник»
 23.05 Боевик «Опасное намерение» (США, 1993 г.)
 01.40 Глобальные новости
- АРИГУС**
- 09.00 Новости дня
 09.25 Метеопрогноз
 09.30 Шоу Бениси Хилла
 10.25 Т/с «Богатые тоже плачут»
 11.20 Формула успеха
 11.40 Мое кино
 12.10 Дорожный патруль
 12.25 АМБА-ТВ
 12.55 Жизнь без риска
 13.00 Т/с «Дежурная аптека»
 13.35 Дорожный патруль
 13.50 Ваша музыка: группа «Русская душа»

- 14.40 Диск-канал
 15.10 Про любовь
 15.40 БИС
 16.20 Театральный понедельник
 16.50 Пальчики оближешь
 17.25 «Жизнь в Слове»
 17.55 ТЦ «ТУМЭР МОРИН» предлагает
 18.00 Музыкальный подарок
 18.30 Боевик «Быстрые деньги»
 20.15 Формула успеха
 20.35 Наше кино: «Подводная лодка Т-9»
 21.50 «Наши любимые животные»
 22.20 Своя игра
 22.50 Жизнь без риска
 22.55 Комедия «Совсем как женщина»
 00.50 Любишь - смотри
 01.00 НОВОСТИ ДНЯ
- ОТВ**
- 11:00 «Сегодня»
 11.45 Криминал. «Чистосердечное признание»
 12.10 «Экстремальные ситуации»
 13.00 «Сегодня»
 13.15 «Расительная жизнь». Программа Павла Лобкова
 13.50 «Без рецепта»
 14.20 X/ф «Старая, старая сказка»
 16.00 «Русский бунт». Фильм о фильме
 16.30 «Путешествия натуралиста»
 17.00 «Сегодня»
 17.25 «Большие деньги»
 17.55 Дог-шоу «Я и моя собака»
 18.30 Мультфильм «Прощенка»
 18.40 Т/с «Она написала убийство» (США)
 19.40 «Герой дня без галстука»
 20.05 «О, счастливчик!»
 21.00 «Сегодня»
 21.30 «Глас народа». Программа Светланы Сорокиной
 22.50 Криминальный сериал «Охота на золушку», 1 с.
 00.00 «Сегодня»
 00.35 Мир кино. Боевик «Кровавый лилипут»
- РДИО**
- 7.12-8.00 Информ. прогр-ма «Вчера. Сегодня. Завтра». Объявления
 8.10 Прогр-ма «Мэндэ амар, миний Буряад орон» - «Утро Бурятии»
 8.45-9.00 Передача для детей «В гостях у сказки»
 12.10-13.00 Муз. волна радио Бурятия: Композитор Б.Балжинимаев; Встреча с В.Цыдыповым и Ш.Зондуевым (репортаж, интервью, муз.фонограммы)
 19.12-20.00 Радиожурнал «Степные мелодии»

10 ВОСКРЕСЕНЬЕ

ОРТ

09.00 Новости
09.10 Служба России!
09.40 «Дисней-клуб»: «Аладдин»
10.10 Вкусные истории
10.20 Утренняя звезда
11.10 «Непутевые заметки»
11.30 Пока все дома
12.05 Семейная комедия «Альф»
12.35 Здоровье
13.05 Дневной киносеанс. «Анна от 6 до 18»
15.00 Клуб путешественников
15.45 История одного шедевра. Русский музей
16.00 Новости
16.10 Приключенческий сериал «Горец»
17.05 Семь бед - один ответ
17.20 «Дисней-клуб»: «101 далматинец»
17.50 «Дисней-клуб»: «Новые приключения Винни-Пуха»
18.15 «В поисках утраченного». Василий Ванин
19.00 Новости
19.15 Смехопанорама
19.50 «Ералаш»
20.05 «Золотая серия». «Особенности национальной охоты»
22.00 Программа Сергея Доренко
22.50 Погода
22.55 КВН-2000. Музыкальный фестиваль в Юрмале. Часть 2-я
00.30 Ночной детектив. Т/с «Майк Хаммер: Песня Вики»

РТР

09.30 «Мария, Мирабелла в Транзистории». Х/ф
10.45 «Папа, мама, я - спортивная семья»
11.30 Почта РТР
12.00 ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА!

12.30 «АНШЛАГ» и Ко
13.30 «Городок»
14.00 РУССКОЕ ЛОТО
14.40 ФЕДЕРАЦИЯ
15.15 ПАРЛАМЕНТСКИЙ ЧАС
16.00 ВЕСТИ
16.20 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ
17.10 «Планета Земля»
17.55 «Плесните колдовства». Творческий вечер Л. Рубальской
18.55 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР
19.25 Детективный сериал «Маросейка, 12». Фильм 2-й. «Ставок больше нет»
20.55 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1». Гран-при Италии
22.00 ЗЕРКАЛО. Программа Николая Сванидзе
22.55 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1»
00.00 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Острожюжетный фильм «Месть»
01.50 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. Трагикомедия «Небо в алмазах»
03.40 «Киношок - 2000». Торжественная церемония открытия кинофестиваля стран СНГ и Балтии
ТИВИКОМ
09.25 Прогноз погоды
09.30 «Пират-атака»
10.00 Телемаркет
10.15 Календарь работ от А.Кушнарева
10.20 Недвижимость
10.30 М/с «Воины мифов - хранители легенд»
11.00 Приключения «Индаба»
11.30 Т/с «Агент национальной безопасности-2». «Россан»
12.30 «Встреча с ...» Александр Маршал
13.30 Т/с «Мой зоологический словарь»
14.00 «Неизвестная планета»

14.30 Д/ф «Истории богатых и знаменитых»
15.00 НХЛ: Короли и свита
15.30 Мировой футбол
16.00 Т/с «Люди в штатском»
17.00 Музыкальные поздравления
17.30 «Мы и наш город»
18.00 Мелодрама «Три женщины и мужчина»
20.30 Прогноз погоды
20.35 Телемаркет
20.50 Диалог с А.Кушнаревым
21.00 Приключенческий сериал «Маугли»
21.50 Недвижимость
22.00 Однажды вечером
23.05 «Титаны рестлинга на ТНТ»
00.05 Глобальные новости
00.10 Авантурный детектив «Содержанка» (Россия, 1998 г.)
00.55 Скрытой камерой
АРИГУС
09.00 НОВОСТИ ДНЯ
09.15 Наше кино: «Подводная лодка Т-9»
10.30 СВ-ШОУ
11.25 Формула успеха
11.45 Я сама
12.45 X-фактор
13.15 Дорожный патруль. Расследование
13.35 Радиохит
14.45 Star Старт
15.20 ФАСОН
15.55 Фактор успеха
16.25 Все в сад
16.50 Шоу Бенни Хилла
17.40 Благая весть
18.10 Музыкальный подарок
18.35 Амба-ТВ
19.05 Наше кино: А.Збруев в фильме: «Маэстро вор»
20.35 Формула успеха
20.55 К дню памяти жертв фашизма: х/ф «Перемирие»
23.10 Лихорадка субботник вечером
23.45 Триллер «Потрошитель»

ОТБ

11.00 КБ «ЛЕГОНАВТ»
11.20 Рек-парад
11.30 КИНО-КАФЕ НА СТС: «Амазонки из Беверли Хилз»
13.50 Рек-парад
14.00 Т/с «Бак Роджерс в 25-м веке»
15.00 Т/с «Галактика»
16.00 Т/с «Война с реальностью»
17.00 Т/с «Квантовый скачок»
18.00 Т/с «Фантастическая девушка»
18.30 Шоу-бизнес
19.00 Музыка на СТС
19.30 Тележурнал «Видеомода»
19.55 Рек-парад
20.00 Комедия «Мастер на все руки», США, 2000г.
20.30 Т/с «Клеопатра 2525», (США, 2000г.)
21.00 Т/с «Зена - королева воинов»
22.00 КИНО-КАФЕ НА СТС: «Преступный синдикат» (США)

НТВ

09.00 Т/с «Охота на золушку», 1 серия
10.05 Телегра «О, счастливчик!»
10.50 М/ф «Карусельный лев»
11.00 «Сегодня»
11.40 «Рублевая зона». Программа Юлии Латыниной
12.10 «Полундра». Семейная игра
12.40 «Свидетель века»
13.00 «Сегодня»
13.20 «Служба спасения»
13.50 85 лет киностудии им. М.Горького. Детектив «Ночной патруль»
15.35 Профессия - репортёр. Иван Распопов. «Камень выживания»
15.55 «В нашу гавань заходили

корабли»
17.00 «Сегодня»
17.30 «Большие родители»
18.00 Д/с «Шпионские игры», серия

19.50 Т/с «Она написала убийство» (США)
20.00 «Итоги»
21.00 «Куклы»

21.15 Криминальный сериал «Охота на золушку»
22.20 «Итого»
22.45 Т/с по выходным «Неприкасаемые»

00.45 Последний киносеанс. Изабелла Росселлини в фильме Абеля Феррара «Похороны» (США)

РАДИО

7.12 Информация, объявления
7.20-8.00 Программа «Слыши песни, сказки, легенды»

8.10-9.00 Литер-худож программа «Алтаргана»:

9.10-10.00 Прогр-ма для детей «Эдиршүүл»: «Веселый светофор» - у нас в гостях юные помощники инспекторов дорожного движения; выпуск на бурятском языке подготовлен в Кяхтинском районе

12.00-13.00 Программа для молодежи «Воскресны подень»

УЛАН-УДЕНСКОЕ ПРИБОРОСТРОИТЕЛЬНОЕ ПРОИЗВОДСТВЕННОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ

40 ЛЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕННОМ РЫНКЕ!

Мы производим прекрасно зарекомендовавшие себя:

- Пылесос «Байкал», мощность 1000 Вт
- Электромассажер «Бодрость-М»
- Электробритва «Уда», 220 В
- Электробритва «Байкал», 3 В
- Электротепловентилятор «Байкал», 1,25 кВт
- Крышки полизтиленовые

Вышеуказанную продукцию вы можете приобрести по почте наложенным платежом.

С нами работать выгодно и удобно!

Наш адрес: 670034, г. Улан-Удэ, ул. Намсараева, 7, ОАО «У-УППО» (р-н ТД «Юбилейный»)
Тел.: 34-69-73 - отдел маркетинга, внутренний тел. 7-61, факс: 34-88-17

ФИРМА «АКТИВ-К»

предлагает:

Соль крупная, 1 кг	85 коп.
(в МКР-1 по 1048 кг, 2 и 3 помола)	
Соль, 1 кг	1 руб. 00 коп.
Соль фасованная, 1 кг	1 руб. 20 коп.
(в мешках по 50 пачек, 1 помола)	
Мука «Канская», 1 кг.	от 6 руб.
(1 и 2 сорт)	
Лапша б/п, 1 пачка	1 руб. 60 коп.
(Новосибирская обл., г.Бердск)	
Тушеница, 325 г	12 руб. 50 коп.
Пшеничная крупа, 1 кг	6 руб. 30 коп.
Перловая крупа, 1 кг.	6 руб. 40 коп.
Горох, 1 кг.	11 руб.
Дрожжи, 1 пачка	4 руб. 50 коп.
(хлебопекарные, сущеные 100 гр)	
Сода кальцинированная	5 руб. 50 коп.
Шпроты в масле, 1 банка	7 руб. 70 коп.
Соки «Тонус», «Фруктовый сад» в ассортименте от 15 руб. 40 коп. за 1 литр	
Печенье, 1 кг	14 руб. 00 коп.
Праздники, 1 кг	от 14 руб. 50 коп.
Крышки капроновые, 1 шт.	70 коп.
(от 1, 2, 3, 5 банок)	
Верхний женский трикотаж в ассортименте (низкие цены)	
Колготки женские в ассортименте	
Туалетная бумага, 56 м.	2 руб. 00 коп.

Обращаться:

г. Улан-Удэ,
ул. Тулаева, 63,
каб. № 11.
Тел.: 41-29-87.

ДОРЖИЕВА ДОРЖО
поздравляем с 16-летием!
Пусть радость глаз твоих
искрится,
Улыбка никогда не сходит с
губ.
Умей, когда и трудно
рассмеяться,
Улыбкой погасить любой
недуг.
Умей любить и ждать, и
верить людям,
Ни злости, ни корысти не
таяя,
Умей дышать свободно,
полной грудью,
И счастье, верь, не обойдет
тебя.
С поздр.: сестра и брат.

ПРОДАЮ :

Брусовой дом, обшитый
вагонками, баня, летняя
кухня, емкость, две теплицы
огород, насаждения. В
Верхней Березовке за
детдомом, по улице Полия
проспект 27.

Тел.: 37-20-50, 22-29-43

Частный дом 8x10,
веранды 8x4, автономное
отопление, огород 6 соток,
лестни, водопровод, капит.
гараж, баня, хоз. постройки.
В районе «Лысой горы»,
конечная остановка
маршрутки №97.

Тел.: 34-03-67 после 20.00.

... .

от производителя

г. Улан-Удэ, Стрелка (территория «Бурятавтотранс»)

УЛАН-УДЭ, Стрелка (территория «Бурятавтотранс»)

Бурятавтотранс

ЧП «Зыковы»

ул. Лимонова

АЗС Ари Ус Тумэр Морий

Стрелка

3-й

В

О

Б

У

Л

О

Л

А

Г

А

Б

С

Д

Е

Р

О

Л

А

Г

А

Б

С

Д

Е

Р

О

Л

А

Г

А

Б

С

Д

Е

</

ДАЙНАЙ ҮЕЫН БАГАШУУЛ ҺЭМДИ

Дурсалга

Дайнай урдахи жэлнүүдэй үедэ минии бага наанай түрэл һүдэнтэ нюотагтаа үнгэрхэн. һүнэй фермын (МТФ) бригадир тушаалдаа аbamий ябаа. Эжийнхийн наалиш. Манайхинай угай болохо Дамдин ахайн намтган Чимит абгай ахалгаша наалишан ябаа. Тосхоной бүхы багашуул эжинертэй туналдаг байгаада. Углөө, үдэшэндөө тугал татаажа уяха, үнээдэс дүтэлүүхэл, үдэртэе тугалай ээжээнд ябалсаха, үдэшэнд тэдэнээ хуряажа абалсахаа эхилээд, ажал барагдахагүй. Тийгээшье үбл, зуний амаралтын үедэ малай хорё хото сэбэрлэхэ, шабаан зөхөн, хохир оруулха, үбнэх голомо тарааха, малай үнэлалгдаа ябалсаха гээд лэ, янала ехэ ажалтай ябанаа гэшэбди. Ажалай охин соо аба, эжигээ дахан, нургал заабари абжа, алтан дэлхийн ажамидаралай или олон тоото орёө нюусануудтай тапилсаны гэшэбди.

Тэрэ үеынгээ бага наанай саг наанадаа гоё даа:

**Үтэлхэ ханын ойртоходо,
Улы тоонто наангададаг**

1940 ондоо 7-дохи классай үүгээр, Агин багшанарай училишин 1-дэхий курс дүүргэнхэй, энэ тэрэ унаа дамжахаар Үзүүтээс ошоод аба, эжы, дүүнгэртээс байгааб. һүдэнтэхэе почтожээшээс өржэ, дайнай эхилэн тухай дуулгаа бэлэй. Энэ дошхон мэдээн олбхон хүнэй хуб заняас хубилганан юм. Наян араба гаража ябанаа хэдэ олон хүбүүд басагад колхозий хүнд ажалда хүдэлжэ, ядааб, туляаб даа.

Дайнай хүшээр жэлнүүд соо минии үтэн колхозийнгоо үдэб ажалда ябанаа гэшэ. Мантагарай, Шулутын, Үзүүтэй, Мужыхын сабшалангүүд дээрэ үбнэ хуряалгын эхинээ үүгэх хүрээтэр, мун таряа хуряалгын хүдэлмэрнүүдээ эдхйтэйгээр ябанаа нэн. Тэдэнийн хэд бэ гэхэд, Цыпилма Дамбадугарова, Чимитжаб һүндүнова, Янжима Будаева, Цыпилма Абидуева, Бальжинима Бадареева, Аюша Будаев, Дашидондок Шойжицагаев, Баяндаа Гомбожаев, Намсалма Самилова, Хоншон Цырендашиева гэгшэд болон. Эдир залуугаар Эсэг орондо хамгаалгын дайн соогуур гаранаан Цырендорж Жамьянов, Борту Тапхав, Даша Дондоков, Болот Цырендашиев гэгшэдэе онсолон иэрэлмээр. Харин Цырендаша Цымпилон дайндаа баатарий хүчлэөр унаан юм. Цырендорж Ануударийв, Мижитдорж Дондоков, Сагаан-Хүбүүн Дармаев, Санжимитаб Тогонов, Юнэн Дашин гэгшэд мун ло дайндаа ябанаа байхаа. Бултын нэрлэж шадахагүй байhab. Нюотагнаа үнэй гаранаан шамайе түрэл гаралнуудын хүлисэн бээз.

Саашань бэшэхэдэ, үбнэ хуряалгын дарга нэгэ үедэ Доржи Дугаров ахай ябадаг нэн. Ордолсотов, наанай наанатай, хубиүүдэе дахуулж ябанаа гэшэ. Боро агай (Доржийн Эрдэнэ Доржиеевичий эгэш) бригадын хүнэйншэн ябаа. Би учтчик байгааб. Мун тогоошондо үдэрэйн мяха, тох, хилээмэ, талха таряа, хартабахаа гэхэ мэтые ноормын шоон ажалаа ябанаа зоной тоогоор шэгнэж үгэхэш даа.

Сабшанаан, хуряанаан үбнэйн газар хэмжээ мөрөөр ябахадамни, хаа-яахан «сахильтын» бээроор сахаригтан ябадаг сагаахан эрээн могой» дайралдаахаа. Айхаш даа. Үдэшэндөө бригадын гэшүүд бултадаа галайнгаа хажуудаа гу, али отог соо янала хүхюу зугаатай, паадаа энээдэгтэй сүлөө сагас үнгэрэдэг нэмдэй. Таабари, оньшон үгэ, үльгэр, хошон зутаа, дэлхийн эдэб нюусанууд тухай хэлсэдэг бэлэйбди. Нюотаг нугадаа сүутай мэргэн, бэрхэ дуушан Базаров Абида гэдэг байнаа дараа. Пурбо Балданжапов нюотагаараа этнографине экспедицид ябаха үедэ һүдэнтэ хүрэжэ, Абида ахайн «Зэбэхэн шэхэтэй зээрдэ», «Будалан уулын оройдо» гэхэн арадай

ауунуудые мицдаан дээрэ бэшэжэ абанаан. Мүнээ эдэ сугуулбаринууд БНЦ-дэ, П. Балданжаповий библиотекаархив хадагалаанд байдаг. Абида ахай сэбэр сагаан шаргайтай, зөвлөн номгон абари зандтай хүн нээн дараа. Бригадын һүришэдэй дарга ябаа. Энэ дууша ахаймий хадаа Раднажаб, Цыпилма, Абидуевуудай түрээнээс гэшэ.

«Абида ахай, дуугаа дуулая!» - гэхэд, хүндэ ямбагий дуулажэл эхихэд дээ.

Бороо хурын ороходо, тогоошон, моришодайл ажалтай байхаа. Зарим нэгэн гэртээ ошодог нэн аваа дараа. Үбнэ хуряалгын түлэгтээ таряанай ажал эхихэд. Хэшэлнүүд октябрин нэгэнтээс эхилдэг байгаа. һургуулидаа ошохое хүлэхжэбди.

Абамий армидаа (конезаводоо) бусаад, таряанай ажалай бригадын бригадир ябаа. Миний үтэн боолто боожо, таряанай бухал табидаг байгаа. Үхибүүд даабаринуудаа янала дүүргэдэг байгаада.

1943 оной август нараанаа Зугаалай һургуулидаа багшаар томилогдоод ябахадааш, таряа боодог байнаа. Бүхын ажалшад үнэн сэхээр оролдоож хүдээдэг байнаа. Тийгэж хүдэллэхгүй наа, залхуугай тоодо орожно, газетэ, дайшалхы хуудаан дээрэ гаргагдадаг нэн.

Сүлөө сагай багашье наань, үдэшэндээ өлдөб дуулаадаа, таряа шатаа, шафистинууд тухай чистушкануудаа дуулаадаг байгаа. Мэнэ наяхан Янжима Будаевнатаа һүдэнтэдээ иммо дуунуудые дуулаадаг байнаа дурсаа бэлэйбди. Үгэнүүдэй автор мэдэгээнэгүй. Эндэхээдэг байгаадаг текст үгэхүү:

ГЕРОЙ БОЛООРОЙ
Бэшэгээ бэшэхэдээ
Ингэжэ бэшэдэг нэн:
Бэеэрээ ерэтэрни
Хүлээн байгаарай.
Бэеэрээ бусатарши
Хүлээн байхай даа.
Бандидаа даралсаад,
Герой болоорой.

Намдаа бэшэхэдээ
Ингэжэ бэшэдэг нэн:
Ниураараа ерэтэрни
Хүлээн байгаарай.
Ниураараа бусатарши
Хүлээн байхай даа.
Немецээ даралсаад,
Герой болоорой.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

Автомобиль машинийн
тургэндэ
Агань ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Анханайл нюотаг гээншүү
Альгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
Малгайгаараа махайгаад.

ДУУН
Мотоортой машинийн
тургэндэ
Могойтонь ялагас гээд
үнгэршэбэ,
Манай нюотаг гээншүү
М

Хори... Хорёдой... Хоридой мэргэн...
Урданы сагай үлгэр домогой ёоор - үлгэн
Алхайн хүбүүн Хоридой мэргэн гэдэг
Сторгийн хүүхэн Хун шубуун
Данинтай гэрлэхэн түүхтэй. Тэдэний

бүхэнийн оршон тойрон уга мүрэн, шугаа шугаа хадануудын эзэмдэхий. Жээшлэхдээ, Ойхоний эзэн Хан баабай, Ангарын эзэн Ама Сагаан ноён, Баргажанай эзэн Бардам Хара ноён, Эрхүүгэй эзэн Хан Заргаша ноён, Муцдаргын эзэн Буха ноён баабай гэхэ мэтэ. Тэдэний хатан агийнтар: Зулман хатан, Дуулим Алтан хатан, Барлаг хатан эжэй, Алмай Хонгор хатан, Эрхэ Сагаан хатан гэгшэд үнэр олон үхүүдэлтэсэх хамтаа эзэдэй тоодо оронод. Эдээ олон

сэргэй албанда орос-франциин байдлаанд хабаадахадаа, 1812 ондо Париж хотод хүлэг моридоороо дотолнон габяатай байж болохол. Хуушанай тюрк удхатай хакас арад түмэн өөхдлийн Хоорой гэж нэрлэдэг байжай. Саха-Якутиин саатсаа хизаарта Улүү Хоролoor гэхэн үлгэрэй баатар тухай домог бии. Гадна хүршэ республикийн географиин картын эзэнтэй Хоро гэхэн топоним-пэрэтий газарнууд дүүрэн. Хоро далаган - Хоро

Уран зохёолын дэбтэрээ

ХОРИ ЗОНОЙ ТҮҮХЭНЭ...

Ири бэенэр одо мүштээ дайдада түрэлхитэй хадаа Тэнгэри наасанартаа хамагьнаар шүтэдэг бэлэй. Тийхэдээ манай удха изагуур эхийн наянт юртэмсэ - материархадаа унэшээтэй байж болоо. Ушар иимэхээ Хун шубуун гарбалайнгаа холуур, дүтүүр ишидэхдэй, хори буряад зонийн сагаан залдэгээ өөднүү үргэн, Хүхэ Мүнхэ тэнгэридээ залбардаг заншалтай бэлэй.

Мун буряад зоной хуушанай түүхэ башгүүд соо Хоридой мэргэн хадаа Баргажан-гуя, Шаралдай, Нагатай гэхэн түрган хатантай байжан тухайн үзүүншемэөр домоглодог. Түрүүшийн хатанхаань Алаг-гуя гансахан басаган, хөдөхи хатанхаань Галзууд, Хуасай, Хубдууд, Шарайт, Гушад гэхэн табан ахайнаар, бага хатанхаань Харгана, Худай, Монголууд, Хальбан, Батанай, Сагаан, тайтал ба Чинуд найман хүбүүа мүндэлэнхэн ха. Зүгөөр одхон хоёр хүүгэдэйн саашанхи үйлэ хубинь мэдэгдэлгүй, тэдэниие Байгал далайн баруун бэсэд үлчэн гү, түрэл саданаараа түмэд зоно дахажа ошоон гү, али нарай вийлаа наандаа нүүцэлэн тухайн үргүүд бий юм. Бөө мүргэлтэн үри бээшигээ үхэе, хосороошибаа, хододоо амиды ябана гэжэ этигэдэг ушардаан хуушан барга сагта хори буряад зонийн арбан түрган эсэгэрээ алдартшаа ёнотай.

Эдэ бүхэнийн Байгал далайн эрьеэд үзээрэлэнхэн шулуун хабсагайн зурагуудаа. Ойхоний хабсагайн зурагуудыг түргэлтэй археологууд тодорхойлонхой. Сагаан Саба шугаагай сагаан гантиг үзэхэлэнхийн ехэнхи хубиниен арбан түрган хун шубуудай дүрсэнүүдээ зээлэнхэй. Тэндэ долоон шубуул жагсаалдаа зогсоон юумэдэл зэрглийн, ойрохи дүрбэн жэгүүртэнийн пэргэ газартаа обиролдонод, харин хоёр алхьбааралтадаа гансата томонгуд болонон түрэлтэй түрэхээ эхнэрэй тойронод. Эдэниие урданай уран зурааша хүрэл түмэрээр үлчэдэж, түрэл арадайнаа түүхэе зураглаа, тэдэниинь мянгаад жалынүүдэй уларилай шэрүүндэ балараашье наа, оршон байгаалии шамзгалын эзэнтэй. Энэмийн хүмүүнэй түүхэд хоморой үзэгдэл, бүгэдэ буряад арадай омогорхомоор ушар мун - аха агуу хори зонийн түрэхэн үзүүлэгэн мүнхын аураскаал шигсээр нийлэхтэй байна башу!

Тийн Сагаан Сабын хун шубуудтай, хорин арбан түрган эсэгэртэй, ахан сагай Арын арбан түрган поёдийн наянгин мүргэл нягта холбоотой гээшээ ха. 13 ноёд гансахан хори-буряадай мүргэл болоно, дээдийн поёд-үбгэд тэдэнийн албатан зон асари үндэр уулануудай арын үргэн дайдадаа түргэл мүргэлээ бүтээн, Хамаг Монгол уласай «Хан ехэ алдартай Хингаан, Хэнтэй, Хангай, Хүхэ (Сан), Алтай уулануудыг сууряатуулаа. Зүгөөр арын олон бурхашуулай алан ех тахилын Байгал далай дээрэ юм. Тиймэл хадаа үбгэн поён бүхэнийн Байгал далай дээрэ юм. Тиймэл хадаа үбгэн поён

ноёд, хатан, хүүгэдэй алдар солынч нюотаг бүхэндэ ондо ондоогоор нэрлэдэг, гэбэшье тэдээндэ зориулан үргэл мүргэлын адмирхуугаар үнгэрдэг юм. Баргажан, Худара, Худайн голдо ажануудаг хоринхид үеын гэрэйнгээ дээбэри дээрэй ноёдий дүрсэ үлгэдэг, Агын малшад Алхайнаа уладаа мүргэдэг, Убэр-Монголой барганууд Хингаан дааагаа тахидаг бэлэй. Жээлж нэгэдэхин Ойхон арал дээрэх тайлан болодог юм.

Байгалийн тайлган дээрэй алдар суута заарин бөөнэр, дууриксаа удагануудаа эди шэдиец харуулха, хара ба сагаан дархашуул хэчэндээ уран бүтээлнүүдээс гал унанда шэрээхэ, поёд хайд, тайшаныар суглаа хуралаа зарлаха, Ойхон баабайнаа олонх айлайхид үри бээ гүйжа ердэгдэй. Амгарын аманай аюултаа урасхал дунда шахаа тангариг үргэдэг ёнолол байжан юм...

Тийхэдээ энэмийн жабхалантай, дэмбэрэлтэй, үүрэлтэйшье үйлэ хэрэгүүд бүтээгдэхэн гээшэ бээсэ даа. Ушар иимэхээ элинсэг хулисагнай энэхэн далайнгаа пэрынчнышэхэлжээ сээрхэн, Ариг Ус гэхэн алдар пэрын зүүлгээ ёнотой. Иимэ наангийн үргэл мүргэл, тахилгатай байгаалияа түймэрхөө, аюул хандаралнаа, бузар муухайнаа зайсуулхын туладаа үеин үедэ оролдоо ха юм. Арын арбан түрган поёд эзэдтэй, алтайн дэлхийн аллас дээрэй мянгаад жэлэй саанаа мандаан Байгалийн наангийн дайдаа - зановедник мүн лэ..

Үрдээн сагай боо мүргэлэй, удааны дэлгэрэн Будаа Бурханай болон ордой үзүүн алдартай шажангууд оюун сэнхир далаай тойруулан, олон тоото обоо, дасан, церковьнуудыг бодхогоо. Тэдэний санаартай нур-далай эмтэдээ домто аршиан, мүнхийн үхан шэнгээр тоолодог юн. Тийхэдээл Байгал далаай тойронон орон шугаатай гээшэ үеин үедэ али олон арад түмэн: хуннуу, курыкан, кидань болон бусадууд нубарии ерхэн. Хори зонууд тэдэний дундаа хосоржо наалаагүй, албатанийн дарлуулаагүй, тиймэй байдалнаа зайсан нуржэ ябашадаг юн. Ушар иимэхээ угсаатаа зоноймийн олон оронуудаар ажанууные гэршэлэн, отог нэрэмийн ондо ондоогоор: ху, хор, хори, хури, фури, хоори, хорой, хорилар, курилас, хурамшад, хорпа, тоба хори, хори-түмэнтэй гэхэ мотсээр хэлэгдэдэг. Эдээний түхай монгол, түбэд, перси, тюрок болон хитадай хуушан бэшэгүүдээ дайсалагданхай, тэдээн соо манай удха гарбалыг одоо наиханаар дурданаад, тэдээний наихан юумэ маргагдагтуй башу.

Нэгээ тиймэй үедэ хори зонийн барга буряадтаяа хахасажа болоо. Тээрэнхээ хойши хэдэн зуугаад жэлэй үнгэрэөшье наань, хуушан болон шинэ барганар галзууд ба харганаа удхаяа, түрэхэн буряад хэлсээ, ёнхэн заншалдаа алдагтуй. Тээрэн хадаа ехэхэн туйлалтаа болоно, юуцдэб гэхэдээ, тэдэмийн Ехэ Хингаанай хаяада оройдоо 700-800 модо зйтэй газарта, Хитад уласай ишислэл Пекин хотод дүтэхэн ажануунаа башуу. Уни заняанай Хальмаг орондо ажануунаа хоринхидай хүбүүд Тюменев князий

НУБЭТЭ РУУ

АЯНШАЛХАНЬ

Захааминай аймагай «Уран Дүшэ» гэхэн литературна нэгэдэлэй эзлжээтэ зүблөөн наяхан үнгэргэгдэбэ.

Зүблөөнэй эхингэ «Уран Дүшын ургыханууд» гэхэн хүүгэдэй нэгэдэлэй түрүүшийн гэшүүдэш үнэмшэлгэнүүд барюулагдаба. «Уран Дүшын ургыханууд» гэхэн хүүгэдэй нэгэдэл байгуулха тухай манай ахаа захатан болохо Люша Жапович Доноеев, Цыбикжап Цыденович Найданов, Бадма Шойдокович Шойдоков, Владимир Нимаевич Данжалов гэгшэндэй хөөрэлдэхэвр үнисэй юм юн. Гэбэшье энэ хүсэлтийн бэлүүлэгэжэ, «Уран Дүшын ургыханууд» гэхэн нэгэдэл «Уран Дүшынай» дэргэдэ одоошье налбарбал гаа.

Уран Дүшын түрүүшийн ургыхануудай зэргэдэ Енгорбийн нургуулиши 11-дэхи классийн нурагша Солбон Батуев эгээ түрүүлэн жагсаба. «Эрэ хүн эрдэни» гэдэгэй ёхор, манай түрүүшийн ургыхан болохо Солбонноо бүхын наихан үүсчэл бадаржа, ургыхануудтай олоороо налбаран байг лэ гэж үрэхэх хүсэл түрэн.

Санагын нургуули дүүргэгэшэ Гэрэлма Бадмажапова, Хуртагын нургуули дүүргэгэшэ Эржена Цыдемпилова, Дабаатын нурагша Норжима Аюшеева гэгшэд Уран Дүшын ургыханууд болохо эрхэдэхүүнэдээ. Дээрэй нэлэгдэхэн нурагшад «Миний тооноо - Захаамин» гэхэн эдир бэшэгшээдэй конкурснуудтаа нэгэнтийн бэшэ шалгаран гаранаа, мун шүлэг найруулгануудаа «Ажалай түг» газетээ толилуулжа, уншагшадай наихаалдаа хүртэхэн байна.

«Уран Дүшөөрхин» өөхдийнгөө хамтын суглуулбари бэлдэхэ, мун гуурнаа туршан байдаг эдир «ургыхануудай» хамтын суглуулбари солсольборилх тухай хөөрэлдөө.

Б.Ш.Шойдоковын өөхдийнгөө шаби Владимир Данжаловай «Мэргэн Шагжа» гэхэн зохёол ном болгон гаргаха тухай наанамжаяа мэдүүлэхэдээ, хоёр түбийн холбоотой байхынч тайлбариллаа бэлэй. Мунөө үедэ России Федорации болон Америкин Холбоото Штадуудай зарим арад түмэнэй хэлэнүүдэй хоорондын холбоо олонийнхөн ишигхүүлэх.

Жээшлэхдээ, буряад-монгол болон индейскэ хэлчинүүдэй үгэх хүүрнүүдэй сасуулан үзээ, Буряад ба майя зонуудай адмирхуу үгэнүүд: - Бии - бинь, һүн - сү, эжэл - иши, сэсэг - чачак, хүсэн - хүч, оошо - оч, баха - бака; буряад ба сиу үгэнүүд: хүхэн - меме, худа - куда, сэбэр - чибер, хүхэ - коке, тапил - тапи, хабаг - капако, хаб-хара - кап-кара; буряад ба кечуа: абга - баге, нахал - сагла, сэн - сани, буряад ба темуча: эжы - иза, буряад ба дакота: хүхэ - кок гэхэ мэтэ.

Газаа далайн хоёр таладань ажануунаа арад зоной аялга дуушиудыншье адмирхуу, тэдэний хүгээмийн найруулгашаа пентатоникоор бүрилдэнэ.

Манай хоёр арад түмэнэй түрэл садан байхынч нарай хүүгэднай ашагтай түрэжээ гэррэлжээ хаяа.

Суглаанай гол асуудалай нэгэн хадаа «Уран Дүшөөрхин» энэ жэлэй аяншалга болоно. Хэрбээ нэдөнгөд Уран Дүшэ хадаадаа хүрэжэ ерэс хадаа, энэ жэл Далахай шотагнаа зүүн хойшио шэглэн, нүбэтны эхингэ, тэндэхүү нарынадаа уулануудтаа хүрэж, нүбэтны аршаан дээрэ амарха юм.

Х.ДАМПИЛОВА,

Захааминай аймагай «Уран Дүшэ» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэ.

Ц-Ж.ЖИМБИЕВ,
Буряадай арадай уран зохёолшо.

**ТАЗАР ДЭЛХЭЙН
АМИДАРАЛ.
ТАЛАБАЙ ЭРЬЕЭН ТУХАЙ**

Залуу нааңдаа Монгол орооор яһалаа аяншалан, шажан мүргэлэй нюусануудые эндэхи дасануудта шудалан, хүнин аргалх, эмижэ шадабарниен халан абаха аза талаантай байнаа Даши-Дондок Азараевич УНТАНОВТАЙ наа уулзажа хөөрэлдэбэди. Захааминай аймагай Санага нютаргаа уг гарбалтай үндэр нааңтан Монголой арадай ажахын наалбарид хүдэлэн памтартай.

Гэхэ зуура Монголдо байхадаа, оюун ухаанайн дээжэ баялигхаяа хүргээнэе, хүнин эмнэхэ, аргалх эдий шадабарниен халан абаанаа эгээл сэнгий дээрэ мүнөө тоолодог юм. Тэрэ арбаад жэлэй туршада губида оршодог Хумчын дасанд, Даян Дээрэхи хүреэндэ габжын зиндаатай буян үлэдэлсэн памтартай.

Мүнөө Даши-Дондок Азараевичай юрэ бусын хөөрөө олоной һонортод дурдажаа.

- Бүри залуудаа орон дайдаар һонирхожо, юрэл аяншалжа, зайжашье ябагдаа һэн даа. Тийхэдээ Монгол зоной түрэлхийн херхо һүблэгчниие одоол гайхагша һэм. Жийн замашан янзаар һээс гэртэ орожно мэндэшлэхэдэм, «О, ламбагай, Та дээшээ гаража үүгти, дээшээ заларыт» гэж яаха аргагүй уридаг һэн. Багаанаа Буряадынгаа дасануудта үүхэн би хайшан гээд памай шажан мүргэлдэх хабатай хүн гэж тухайлнаа гэж сэхэл гайхахаб. «Үгы, битний жиирэй харын хүнбиг гээд хэлээд туршахаб. «Үгы, бэш-э, ламбагай байнаат. Ямар дасанд үүггаа һэмта? Тува хайраа бидээртэй айладхыт» гэхэл даа. Зарим айльны бүри «Хүбүүмийн, хүрэгмийн болыш, бидээрээрээ үлыш» гэж байжа үнэн зүрхэндээ идхагша һэн.

Нэгэ иммэц ушарал болонон юм. Жараад оноор геологическа партиин бүридээд табияд зон губи тала руу ябаабди. Нилээн эсэшоод, зогсожо амарха тухай хөөрэлдэж ябатарнай, арба гаран эштэй гориүүд харгадаба. Одоошье наалайбабди даа. Хүн зомий худагнаа уваа удхажа, дурган соогоо угаалдаба, һэриусооб. Тээсаагуур хонин һүрэг бэлшэн. «Байз, консервэ гээшмийн хашартай болоо. Хони аважа эдис» - гэлдээний болобо. Нэгэ-хөөрний ошожо хөөрэлдөөд, «Хони худалдахагүйди» гээ, гээд бусаба. Тийхэдэйн би эгээн захын эштэй шара гэртэ оробоб. Нэгэ үбэржэөл хүгшээнтээс ярилсаажа үүхнагаа тогтоод, «Дээшээ үүгти» гэж уриба. Абааар модон ханын дээрэн дансалаатай ном обёөржорхибод. «Энэ юун ном бэ?» гэхэдэм, «Хорин жэл боолготой байдаг. Энээндээ уншагаан лама хашалтада орохон юм. Оидо мэдэхэх хүн үгы» гэбэ.

Задалаад хараанам, «Алтан Гэрэл» байба. Эхилээд ло уншабаб. Сийдэмтэй ухаар аршаан пайруулжа үгэбэб. Үргэн хүдээндээ бээр ехэл һүзэглөө һэн даа, хөөрхы. Тийн ябаха дээрээ «5-6 хони худалдлыг даа. Зомий мяха, шүлэл наанад байна» гэхэдэм, «Юун худалданай гэж... Үргэл болог. Аргагүй ех ном уншажа, буян үлэдэжо үгэбэ хя юмта. Абагты мийнгээр» гээ бэлэй. Игэж халуун наранхаа, халуун элхэнхээ ядаржа ябаха пүхэдэө шапартай эдээгээр хооллуулжа, тэнхээ тамиртай болгонондоо урматай һэм. Тэрээнхээ хойши геологуудай партиин начальник монголшуудтай харилсаха сагай болоходо, ходол памда хаандадаг болоо бэлэй.

Урданай үгээдэ үндээлэн

500-600 ламанартай Хумчын дасанд үүхадаа, Ганжуур, Далжуур помуудые дайндаа монголоор ушидаг һэмдэй. Эдэ болоо бурханай бусадые номууд соо хэдэн мянган жинлигүүдэй оюун үхаанай гүн ех баялиг согсолоотой, шудалан, ойлгоон хүнүүд Газарай, Замбуулин түбийн амидаралай амин ехэ нюусануудые ойлгохо, мэдэрхэ шадалтай гэж эли бэлэй. Жэшээлбэл, Шамбала гэхэн ойлгосо тухай, сэмүүн сагай шэнжэнүүд тухай ехэ ламанар-зурхайшад хөөрэдэг байнаа юм. Гурбан Даанай ороний, дээдээ, дундаа, доодо юртэмын амидарал тухай урид тухайламжаяа эмрэхийдэг һэн. Тэдэнэй хөөрөгөөр болоо һaa, хүн түрэлэн зоболоной далай үшөө амсаадүй, Газар түбийн амидаралдаа ушарха аюултаа хана үшөө болоодуй байна.

Юрэнхыдэв, 20 бага галаб, 5 ехэ галаб энэ юртэмын болох юн ха. Амалжа хэлэхэнь аймшагтайшье һаань, ерэхэ жэлдэ - 2001 ондо нэгдэхэи бага галаб һалхяар гү, али унаар эхилхэ. Энээнэй урдахи галабада Эхэ дэлхийн галаар үгы болонон гэжэ мэдээжэ. Урданай номууд соо уридшалан хэлэгдэнх гай хохидолто эдэ галабуудаа үнэхөөр тохёолдонгүй, Газар дэлхийн холуур тойржо гаранай гэжэ маани мэгзэмээ зориуллаа ёнотойбди.

Сагаан тэнгэриин үрүүгаа хараад, хараа тэнгэриин дээшээ дэгдээд байнаа энэ үедэ Эхэ дэлхийнай хүгшэрэө гээд мэдэрхэ ёнотойбди. Хайшан гээд шог шарайен, сээжэ сэдхээлын үзүүлжуулхаб? Али залуужуулхаа гэхэн ямаршье һэдэлгэ үргэгүй гү? Имээ һэдэлгэ, магад, шортоошибай байха болоо.

Эдээ зэрэгэр газараа бузарлаад, утгаа үньяараар, үхэл тахалай сарарагуяа үнэрөөр туби дэлхийгээ дүүргэжжэрхэд, ямар хайра хэнхээ гүйнабибди? Ямар дээдэйн хүснүүдэй, ямар бурхан эдэ харатай хэрэгүүдийн түлөө хүмисэх гэснэй?

Айдаатай сагта айдаатай юмэн тухай бүх хөөрэлдээ, буряад ёсо гуримаараа һайнаа хэлсээд байж гээшье һаамтай, ганса Росси, СНГ соошибэшэ, бүхий дэлхийгээр дайнай аюул тахал юндуу үдэрхое үдэрхое үргэдэнэй?

Үзэлшэд, мэдэлэшэд үдэжэл, олон ширжэл байна. Тиймэхк хүснүүдэйтэй юн һaa, зоной зобоён сараад орхихонь, яанаб? Бөө мүргэл үзэгдэогүй үргэшээр дэлгэржэ, лама санаартанхаа үлүү олон боложо байна ха. Эдэ хөёр хүснүүдэй хоорондо эли бодо бишнэшье һaa, далдаа зүрилбоон хурсадаанаар.

...Жэгтэй иммэц сагай горшэ болоож байхада, бидэ бүгэдэндээ сэмүүн сагта туналдаа аバラлтаа хэсэн мандаанай даа гэж Бурхандаа залъбархажаа ондоо арга олдопогүй. һанайа сэдхээлэрээ галабай эрьеен хара һалхи саашан хийдхэжэ, сагай памдуу уларил хээчини хээсэдэй гоитоной гэж үзүүг бишэрэлээ дэлгэрээ.

**Галица ДАШИЕВА
бэшэжэ абаба.**

Хүндэтэй уншагшад!
Энэ темээр дуулаан, сонондоо манай газетэдэ бэшээс нааттай, һонин бэлэй.

Из истории села

ПОТОМКИ ВЕЛИКИХ ШАМАНОВ

Мое родное село Дархинтуя расположено в удивительно красивой местности. Оно окружено такими горными кряжами, как Баатар-Хан (Ханбогатырь), Байса (Гора-скала), Баян-Субарга (Богатая ступа), Алтан-Субарга (Золотая ступа), Мүнгэн Субарга (Серебряная ступа), Цагаан Убэгэн (Белый старик), Бунхан (Гора-молебен), Адхата Хайрхан (Скалистая гора) и другими хребтами.

По сохранившимся до сих пор историческим источникам, село Дархинтуя было заселено в семнадцатом - восемнадцатом веках племенами - выходцами из Халха Монголии (Северной Монголии), западной части озера Байкал, Приалгарья, Торской степи Тунки. Вся родословная пынешных дархинтуевцев берет свое начало от Тарой-Бодон-Хушууши, под руководством которого во времена междуусобной войны между джунгарским Галдан-Башохту - ханом и халхаским Тушету - Ханом в 17 веке около десяти семей укочевали из Монголии к озеру Байкал по северной стороне гор Алтая и Хангая, перейдя границу России где-то в районе Кяхты, остановившись в местности Больгёё (ныне Култук) в Тунки. В составе этих десяти семей рода Тарой-Бодон-Хушууши, был парень-сырота Бажагадай, который потом женился на девушке по имени Дурбэд, дочери хамнигана Зуршээ. У Бажагадая было два сына: Мангадай и Зандбай. Мангадай-Шогнобой стал предком большого Тароя. У него было семеро сыновей. Старший из них Бишихай имел пятерых сыновей. А старшего его сына звали Амуун. В 1763 году шесть семей из улуса Дархинтуя во главе с Бишихай образовали один оток, т.е. стойбище, который вошел в состав ведомства Армакской родовой ипородческой управы под названием «маалинха Тарто», то есть по-русски «маленький или малочисленный». Это название до сих пор сохранилось, особенно среди старожилов села Дархинтуя. По записи старожила, давшего упомянутого из жизни Гонгорова Цыдена Дугаровича, то место, где жили эти шесть семей, называлось зусаланом (летник), где до 1954 года стояла контора правления колхоза «Улаан Мальчин» (Красный скотовод), то есть при соединения его с колхозом «Победа», ставшего потом совхозом «Цакирский».

Таким образом, моя родословная берет свое начало от Тарой-Бодон-Хушуши и Бажагадая. С тех пор в нашем роду сменилось двенадцать поколений. Одно удивительно то, что с шестого поколения, начиная с великого заарин-шамана Хан-Манза-Таабай, в каждом из них был именитый шаман. Таким образом, обладавшим сверхъестественной силой, великим заарин-шаманом был Хан-Манза-Таабай, который обладал таким даром, как предсказать судьбу человека, в нужное время вызвать дождь, или же рассеивать грозовые тучи, направить их на таежные хребты и т.д. Он проводил каждый год большой молебен-тайлан в местности Бильчир на бугре у источника-родника. Это место ныне является святым местом, где ежегодно молятся своему великому предку все дархинтуевцы, они присыпают сюда один раз в год из села Цакир, Улентуй, Бортой, Цагаан Морин, Дутулур и других, также из города Улан-Удэ. Молебен проводят известный в селе шаман Гарма из рода Манза. Дархинтуевцы с глубоким почтением относятся к тому месту, где был похоронен великий заарин-шаман Хан-Манза-Таабай в местности Бильчир в лиственничном саркophаге на четырех лиственничных столбах высотой в два метра. Великий шаман умер в возрасте за семьдесят лет, это вторая половина XVIII века. С тех пор прошло немало времени, сейчас идет шестое поколение от великого заарин-шамана Хан-Манзы-Таабай. Дело великого шамана продолжил его сын, впоследствии тоже великий заарин-шаман Парлаан-Таабай, получивший посвящение в шаманство в Монголии в Хубсугульском аймаке. До 1928 года проводились в селе Дархинтуя

большие шаманские молебны-тайланы, на которых присутствовали несколько сотен, иногда до тысячи людей.

Самый большой, можно сказать, последний в советское время тайлан был проведен в 1924 году специальным приехавшим из Монголии, тоже великим заарином-шаманом Шамбышым Дамбийширом. На этом тайлане присутствовало около тысячи людей из близлежащих сел, как Цагаан-Морин Бортой, Хурай-Цакир, Шара-Азартай, Улентуй и других. Этот тайлан отличался от прежних тайланов тем, что на нем присутствовали не только известных лам, как Гэлэн-лама Мэлигээн, гобши-лама Дармын Даша, аграмба-лама Дамбийширил Шира, гобши-лама Бабуев Жамса, бывшие хубараки Санаагинского дацана Базарай Цыренжаб и Соодооний Дампил и другие. Чувствовалось, что недалеко то время, когда будет запрещена всякая религия, потому что везде и всюду, то есть во всех селах и улусах, власти устанавливались советская власть, вышли в «люди», подняли головы разного рода деклассированные элементы, которые раньше при царской власти не находили себя в какой-либо работе, так называемые батраки и бедняки. Притом они вовсю распоясывались, как говорится, везде и всюду, со своей стороны, только умели кричать «ура!»; искали тех, кто против новой Советской власти и народной коммуны. Эти объединения создавались до 1929 года). Члены бедняцких и батраческих объединений выдавали себя как подлинные борцы за советскую власть за новую жизнь. В селе Дархинтуя в то время шла бурная подготовка к колхективизации, чуть ли не через день проводились общие собрания сельчан, основным с одним и тем же вопросом: раскулачивание тех или иных семей. Это был ужасный период - весь 1929 год. В селе Дархинтуя артель «Улаан Мальчин» (Красный скотовод) был создан в январе 1929 года. Первой в селе была раскулачена вся семья Парлаанай Цыремпилы. В 1930 году были сосланы в ссылку в Магадан пятидесятилетняя жена старика Цыремпилы - бабушка Дулма, сам старик до колхективизации скончался. Были раскулачены сыны Цыремпилы Набан, его племянник Цыден-Дорж, Содномов Цырен, Цыренпилов Шойсорон и некоторые другие. После Великой Отечественной войны из ссылки вернулись в родное село жена Цыремпилы, бабушка Дулма, жена Цыремпилова Шойсорона Долгор, Содномов Цырен, Хонхорой Дорж, Базарай Цыренжаб. Остальные навсегда остались в Магадане и Колыме, там окончили свой жизненный путь.

В раскулачивании и репрессировании невинных людей активно усердствовали такие «активисты» села, как Цыденов Ганжуур, Санданова Долгор, Бадланов Бадма, Надмитов Шара-Хубуй. По их допросам пострадали многие, как гобши-лама Бабуев Жамса, Базаров Цыренжаб, шаман Цыденай Лубсан-Дондук, даже те кто в какое-то время являлся хубараком (послушником) Санаагинского дацана. Хоту привести такой пример. В 1936 году как бывший хубарак-лама Санаагинского дацана, мой дядя Цыренжаб (Дамдин-Цырен лама) был репрессирован. Он провел в ссылке в Колыме Авардатай календарных лет, то есть с марта 1936 года до мая 1956 года. Когда он вернулся в Дархинтуя, ему было сорок восемь лет, но выглядел глубоким стариком, у него не было ни одного зуба, ни единого волоса на голове, носил очки плюс десять. Двадцатилетняя ссылка полностью отняла его здоровье, скончался в 1962 году в возрасте пятьдесят семи лет. Такая горькая участь постигла многих из Дархинтуя, кто был раскулачен или репрессирован в 30-ые годы.

Дагба ШАГДУРОВ,
кандидат исторических наук,
член Союза Журналистов СССР и
Российской Федерации
(Продолжение следует).

